

SOCIALE COMMISSIE - V.O.M.I.

V.O.M.I.

toko

Fonds Sociale Zorg

*Met herkenning begint erkenning !
Met meer leden meer kracht !*

fonds
sociale
zorg

sociale
VOMI

Draag ons borstembleem en onze stropdas bij alle officiële V.O.M.I. gelegenheden !

Plak onze V.O.M.I. stickers op de achterraut van uw auto !

U kunt ze bestellen bij de penningmeester van uw vereniging.

V.O.M.I. borstembleem	f 12,50	
V.O.M.I. stropdas donkerrood	f 22,50	
V.O.M.I. stropdas donkerblauw	f 22,50	
V.O.M.I. stickers	f 1,00	
V.O.M.I. kerst- en nieuwjaarskaarten, 25 stuks	f 10,00	portvrij
V.O.M.I. sleutelhangers	f 6,00	
V.O.M.I. rollerpennen	f 1,50	
V.O.M.I. ballpoints	f 1,00	
V.O.M.I. demobilisatiespeldje met sureté verguld	f 12,50	portvrij
V.O.M.I. OVW-speldje met sureté verguld	f 12,50	portvrij
V.O.M.I. wapenschild mehanie met spuit/gietwerk plastic	f 30,00	
V.O.M.I. herenhorloge titanium plated met roestvrijstalen bandje	f 65,00	
V.O.M.I. drink mok	f 10,00	
V.O.M.I. button	f 1,50	

U kunt de artikelen ook bestellen bij de Beheerders van het Fonds Sociale Zorg:

Leen van Eijk, Oost Kanaalweg 12A, 2461 EP Ter Aar, Tel. 0172 - 602705, Postgiro 6131844

Tjibbe J. Gaastra, A. van Heusdenstraat 15, 2461 VJ Ter Aar, Tel. 0172 - 602452

Ook hier wordt minimaal f 2,50 extra in rekening gebracht voor verzending en porto.

N.B. alle prijzen zijn per stuk en bij iedere bestelling wordt minimaal f 2,50 extra berekend voor verzending en porto.

POSTZEGELS / TELEFOONKAARTEN

Postzegels, gebruikt of ongebruikt, binnen- of buitenland, alsmede telefoonkaarten en sigarenbandjes, bewaar ze en stuur ze naar: Jaap J.C. Stramrood, Binnenhof 36, 6715 DP Ede, Tel. 0318 - 638160
De opbrengst komt volledig ten goede van het Fonds Sociale Zorg V.O.M.I. - Nederland.

V.B.

groepsreizen naar Indonesië voor de Indië- en Nieuw Guinea-veteraan

Programma's naar West-, Midden- en Oost-Java, Zuid- en West Sumatra, de "Vogelkop", Jayapura (Hollandia), Biak en Merauke. Mogelijkheden tot verlenging naar Lombok, Bali of Sulawesi of Baliem vallei.

Wilt u een voorlichtingsmiddag bijwonen, nadere informatie of een compleet reisprogramma toegezonden krijgen? Bel ons tijdens kantooruren van maandag t/m vrijdag van 9 tot 17 uur.
Vragen naar Alice Hughan, Richard v.d. Bel of naar Ans Fanggidaej-Jongkind.

Of reist u liever niet in groepsverband en toch verzorgd?

Vraag dan naar onze brochure Indonesië "Van Sabang tot Merauke". Heeft u alleen een vliegbiljet nodig, dan kunt u daarvoor ook bij ons terecht.

Kantoor: Baden Powellweg 130 - 1069 LK Amsterdam

Tel.: 020-619 93 77 / 619 93 96 Fax: 020-610 16 11

open ma. t/m vrij. 9-17 • Za. 10-14, Zaterdags telefonisch niet bereikbaar

SOBAT

Officieel orgaan van de

Vereniging Oud Militairen Indiëgangers

Raad van Advies

voorzitter: M.M. Bokker, res. luitenant-kolonel der artillerie b.d.
leden: R. Boskhoff, brigadegeneraal der fuseliers b.d.
H. Boschma, oud burgemeester
W. Epke, Ridder MWO, brigadegeneraal der infanterie b.d.
S.A. Lapré, Ridder MWO, kolonel der infanterie b.d.
J.A. Bucher, kolonel der cavalerie
Chef Staf 1 Divisie "7 Decamber"
T.H.A. Rump, luitenant-kolonel der infanterie Staf Inspecteur Generaal der Krijgsmacht

Algemeen Bestuur

voorzitter: J. Dijkema
2e-voorzitter: drs. T. Lente
secretaris: G. Debrunck, Beengraaf 68,
3068 PB Rotterdam, tel. 010-280486
fax 010-280553

penningmeester:

J.A. Broeder, Moeraslanden 0
0312 KW Steenwijk.
Tel.: 0521-515460
postbanknummer 42.39.396
banknummer 45.85.31.300 n.v.
Vereniging Oud Militairen
Indiëgangers
Rotterdam

alg. adjunct:

leden: C.L.W. van Haalen
N. den Hollander
Victor C. Beidie

Ledenadministratie

N. den Hollander
Saturnusstraat 210, 5345 LG Oss,
tel. 0412 625109

Sociale Commissie

voorzitter: V.C. Beidie,
Van Nijmegenstraat 117,
2587 RL Den Haag, tel. 070-3280532

Redactiecommissie

eadredacteur: L.C. Zegers, Zonstraat 118, 6463
AE Kerkrade, tel./fax 045-5454013
leden: R. Geit, Balloo 90, 9458 TD Balloo,
tel./fax 0592-241361
J. Zwam, Lijstje 45, 1034 KN
Amsterdam, tel. 020-6319151

Boeken ter recensie zenden aan:

J. Zwam,
Lijstje 45,
1034 KN Amsterdam

Correspondentie

- opgeve nieuwe leden, adreswijzigingen, bericht van overlijden a.n. richten aan de secretaris van de vereniging waartoe men behoort - zie secretariatsadressen onder "VERENIGINGSNIEUWS".
- zaken VOMI-Nederland betreffend richten aan de secretaris van het algemeen bestuur.

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden artikelen in te korten en/of verandertingen aan te brengen of, anderszins opgeeft van zeden, niet te plaatsen.

De redactie kan niet aansprakelijk gesteld worden voor de inhoud van de geplaatste artikelen.

De artikelen geplaatst in dit blad behoeven niet noodzakelijk de mening van het algemeen bestuur weer te geven.

Overname van artikelen is toegestaan mits met bevestiging.

Druk: Koninklijke De Swart BV

DOELSTELLINGEN

De vereniging heeft ten doel:

het behartigen van de ideële, materiele en immateriele belangen van Oud Militairen Indiëgangers, die bij de Nederlandse Krijgsmacht in voormalig Nederlands Oost-Indië, respectievelijk Indonesië en Nieuw Guinea hebben gediend;

het behartigen van de belangen van de weglaten betrekkingen van hen die als direct gevolg van militaire dienstverrichtingen om het leven kwamen of tengevolge daarvan invalide werden;

het herdenken van hen die gevallen zijn tijdens militaire dienstverrichtingen in voormalig Nederlands Oost-Indië respectievelijk Indonesië en Nieuw Guinea en/of aangrenzende oergebieden, alsmede van hen die tijdens, door of tengevolge van krijgsgevangenschap, ziekte of ongevallen in of in en door militaire dienst zijn overleden.

De vereniging tracht het gestelde doel te verwezenlijken los van elke partij-politieke richting, levensovertuiging of religie.

De vereniging staat open voor samenwerking, onder voorbehoud van zelfstandigheid, met verenigingen die zich op overeenkomstig terrein als de V.O.M.I. bewegen en aanverwante doelstellingen nastreven.

(artikel 2 van de statuten)

Het lidmaatschap staat open voor een ieder die in het voormalig Nederlands Oost-Indië/Indonesië en Nieuw Guinea in militaire dienst is geweest en voor weduwen van militairen die hieraan hebben voldaan.

SOCIALE COMMISSIE

Voorzitter

Victor C. Beidie
Van Nijmegenstraat 117
2587 RL Den Haag
tel. 07 073 28 05 32

Secretaris-Notulist

Henk Burmanlo
Lehmanspark 50
2882 VT Rijkerveek
tel. 01 80 90 39 54

SOCIALE CONSULENTEN

Noord Nederland

Bao C.H. Habich
M.K. Ghandipla 108
9728 TH Groningen
tel. 050 5 25 91 00

Canada & USA

Gerard Leckelhof
149 Semarwell Drive
Oakville, Ont. Canada,
L4L 4P1
tel. (905)827-3215

sociale
VERENIGING
OUD MILITAIRES
INDIËGANGERS

aangesloten bij

stichting
veteranen
platform

SOCIAAL COMMISSARISSEN

Groningen

VOC001

Friesland

Hans N. Blom
Gebein, Ymmerstraat 13
8723 CP Koudum
tel. 05 14 52 21 07

Flevoland

Frits H.A.M. Franzen
Overvriend 13
1356 AE Almere
tel. 03 675 31 80 72

Utrecht's Geel

Eppo R. Schweertman
Lutherbol 37
1216 KR Hilversum
tel. 03 576 21 79 09

Overijssel

Jan Toumaer
Valeriusstraat 87
7604 CP Almelo
tel. 05 46 83 94 36

Hilversumland

voorzit

Zuid-Holland Zuid

Joop H. van Breegel
Groenewald 54
3342 DD H.L. Ambacht
tel. 079 76 62 18 24

Noord-Brabant Oost

Antoon P. Penninge
Theebeckestraat 101
5344 SM Oese
tel. 04 12 62 35 15

Drenthe

Jannie van de Dijkstra
Schurlewoer 103
7900 GD Hoogeveen
tel. 05 38 27 61 98

Veluwe

Peter H.J. Holbergen
Berkensoord 107
8172 AR Veenendaal
tel. 05 78 57 59 35

Zeeland

Tom Kooger
M. Coehoorngracht 44
4381 BT Vlissingen
tel. 01 18 48 30 08

Limburg

Harry J.A. Dols
Heerlenweg 49
6132 CL Sittard
tel. 04 674 32 13 15

Zuid-Holland Noord

Bob Verhoed
Beatrijkslaan 10
2751 XC Moerloopelle
tel. 07 975 83 16 37

Noord-Holland

Han J. Harmsen
Egelantierlaan 38
2015 KJ Haarlem
tel. 02 375 24 03 10

Noord-Brabant West
VOC002

FONDS SOCIALE ZORG

Beheerder

Leen van Eijk
Oost Koozooiweg 12A
2451 EP Ter Aar
tel. 01 72 60 27 05

Assistent beheerder

Tjibbe J. Goostra
A. van Heesdenstr. 15
2461 VJ Ter Aar
tel. 01 72 60 24 32

Propagandist

Joop J.C. Stamrood
Binnenhof 26
6715 DP Ede
tel. 0318 63 81 60

Vereniging Oud Militairen Indiëgangers

- ingeschreven in de registers van de Kamer van Koophandel te Arnhem onder letter en nummer V 123191 -

Jaarcontributie minimaal f 30,00
inclusief 6x per jaar "Sobat"

nummer 59 - 13e jaargang nr. 3
juni 1998

Bij de voorplaat

"Concordia res parvae crescunt"

Deze latijnse spreuk stond vroeger op de munten van de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden.

Ook op de thans door de Munt in Utrecht geslagen dukaten vindt men die spreuk terug.

De betekenis van deze spreuk is: "Eendracht maakt kleine dingen groot" of eenvoudiger "Eendracht maakt macht".

De beeldenaar op de dukaten is een staande ridder met een pijlenbundel in de hand. Deze pijlenbundel symboliseert de eenheid.

Ook binnen de veteranenorganisaties komt zo voor en na de vraag naar, of liever de behoefte aan, meer eenheid op.

Mogelijk zal men zeggen dat de belangen van alle veteranenorganisaties niet parallel lopen. De belangen van "Madjoe" vallen onder het Ministerie van Binnenlandse Zaken, terwijl de belangen van de "VOMI" onder het Ministerie van Defensie ressorteren. Ook een verschil in de aard der belangen kan daarbij een rol spelen.

We zullen onze ogen daarvoor niet kunnen sluiten.

Toch zullen wij als veteranen ons goed moeten realiseren, juist nu we het einde van ons leven naderen, dat er een gemeenschappelijke doelstelling is die voor allen geldt en wel de belangrijkste doelstelling van elke veteranenorganisatie.

Deze doelstelling is:

"Het verzekeren van de eer en erkenning van allen die voor het Vaderland

gefallen zijn waar, wanneer en in welke strijd dan ook.

Door de wettige overheid geroepen zijn, gegaan zijn en gevallen zijn in de wetenschap dat de eer van de soldaat niet gelegen is in het feit dat hij de levens van anderen kan nemen, maar in het feit dat hij bereid is zijn leven te geven."

Dat zijn wij onze gevallen kameraden schuldig en dat is een plicht die over de tijd heen wordt getild en het volk blijvend moet worden voorgehouden. De voorplaat is er daarom een van nostalgie en een van hoop. Nostalgie omdat het de onderdelen aangeeft die eens in de W-brigade waren samengevoegd. KNIL en KL samen. Wapens en dienstvakken tezamen.

Eén organisatie, één doel, in onderlinge verbondenheid en wederzijdse afhankelijkheid.

Een W ook die voor "Wilhelmina" gelezen kan worden met rondom dat embleem de krijgsmacht in al zijn onderdelen.

Hoop omdat wij die mogen koesteren door te werken aan het samengaan en het erkennen van de onderlinge afhankelijkheid van de veteranenorganisaties. Een hoop gegrond in het geloof dat de eenheid zoals weergegeven in de emblemen van de W-brigade ook eens de eenheid te zien zal geven van de samenwerkende veteranenorganisaties.

NB. Voor de numismaten nog even dit:

Een dukaat of dukaton was vroeger een munt uit Venetië.

De "heerser" van Venetië werd "doge" genoemd. Afleidingen daarvan zijn "duce" (Mussolini) en "duke" (Engelse hertog).

Het betekent letterlijk ook simpelweg "heerser".

TL

TEKST VAN VOORPLAAT

15 FEBRUARI

1947-1948

OPGERICHTTE CHAAH (MALAKKA) 15 FEBRUARI 1946. VIJFING I-JARIG BESTAAN 15 FEBRUARI 1947 TE TJANDJOER

COMMANDANT KOL B.A. VAN GULIK. COMMANDO OVERGENOMEN DOOR KOL J.W. VAN MARLE, 10 JUNI '47.

POLITIONELE ACTIE: Bezet: Segalaharang, Djelantjagak, Kalidjati, Soebang, Pasirboenoer, Pagaden, Indramajoe, Pansalang, Tjomal, si Djae Malang, Pekalongan, Batang Soebati. COMMANDO OVERGENOMEN DOOR LUIT KOL M.H.P. PAULSEN.

19 SEPTEMBER 1947. ACTIES NA DE POLITIONELE ACTIE TER BEVEELING VAN DE DOOR NEDERLANDSE TROEPEN BEZETTE GEBIEDEN:

Bezet: Randoedonkai, Belik, Dora, Bandar, Kadjen, Bewang, Darnaradja, Balespoerimbangan, Sisoeradja, Rantjadadap, Soekaradja, Tjikadjong, Pamegatan, Kawitan, Tjikatomas, Pameungpeuk, Panginan, Kaengroenggi.

Zuheringspacties werden gehouden: In de omgeving van Semarang bij Djedeb en Ambarawa, Zuid van Pekalongan, en Zuid van Tegal en in de omgeving van Boernisjoe, Oost van Doemadang en in de omgeving Sotoeradja en Darnaradja.

In de omgeving van Tandjoengari en Tjitalenka, Zuid van Garoet en in de omgeving van Tjisoeroepan, Tjikadjong, Tjikompet en Pameungpeuk.

Zuid van Manoeedja en in de omgeving van Soekaradja, Karatsjoenggi, Tjikatomas.

Buiten brigadeverband werden zuheringspacties gehouden: In de omgeving van Koeritingen, Kawati, Tjants en Taikmalaja. In de omgeving van Boengboelan, Rordum, Garoet.

Kopij voor het volgende nummer inzenden vóór 29 juni a.s.
S.v.p., zo mogelijk, eenzijdig getypt inaturen met anderhalve of twee regels afstand.

Nieuwe ridder

Onze voorzitter benoemd tot "Ridder in de Orde van Oranje Nassau".

29 april was voor enkele VOMI-leden een datum van uitzonderlijk belang. Ze werden op die dag (of daaromtrent) Koninklijk onderscheiden.

Onder hen was ook onze voorzitter van VOMI-Nederland, Jan Dijkema. Het was voor hem en zijn familie toch een emotioneel moment toen de Minister van Defensie Voorhoeve hem het versiersel behorende bij het Ridderschap oppeelde.

Alle VOMI-leden zullen hem wel eens hebben ontmoet. We kennen hem allemaal, niet in het minst door zijn bezoeken en spreekbeurten die hij in het gehele land heeft gehouden en nog houdt.

Zo kennen wij hem, de een wat meer dan de ander.

Hij heeft daarbij enkele van zijn typische eigenschappen nooit verbeeld. Vasthoudendheid, somtijds ook wel overgaand in koppigheid, en wars van alle eerbetoon.

Voor de aanwezigen was het daarom zeer bijzonder dat hij zich zeer erkentelijk en dankbaar toonde voor de toekenning van deze onderscheiding. Niet onvermeld willen wij laten dat de aanvragers voor deze onderscheiding zich hebben laten leiden door een drietal motieven, t.w.:

a. De erkentelijkheid en de waardering die de Indië-veteranen en met name de leden van de VOMI hem wilden tonen. Nooit was het hem te veel om het land in te trekken, spreekbeurten te vervullen bij jaarvergaderingen en bij het onthullen van monumenten.

Als voorzitter heeft hij de eenheid binnen de VOMI weten te bewaren (dat was aanvankelijk een moeilijke klus), en de vereniging langzaam maar zeker uit te bouwen tot de grootste veteranenorganisatie in Nederland. Zijn mede-bestuursleden weten echter ook van zijn nooit aflatende discussies met hem bekende kamerleden als het hem ook ging om de belangen van de weduwen en nu

weer van degenen die in overheidsdienst zijn geweest.

Dat alles moest maar eens gezegd en gehonoreerd worden.

b. Natuurlijk speelde daarbij ook een rol het feit dat de onderscheiding door de Minister zelf werd opgespeld en de VOMI weer onder de aandacht van de Regeringsfunctionarissen werd gebracht.

c. Tenslotte speelde ook het eigenbelang een grote rol. Laten we zeggen dat het iets van chantage in zich had.

Wij willen Jan graag als voorzitter behouden. Hem binnen boord houden zogezegd.

Wij hopen van ganser harte dat het lukt.

Ten laatste blijft ons nog slechts over om hem namens U allen van harte geluk te wensen met deze hoge onderscheiding met van onze kant het judicium:

"Jan, je hebt het verdiend".

TL

Van de Bestuurstafel

De lintjesregen 1998 was goed voor de VOMI in het algemeen.

Bijzonder goed was de regen voor VOMI Nederland.

Immers:

Het heeft Hare Majesteit de Koningin behaagd onze voorzitter J. Dijkema te benoemen tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau.

Wij zijn van mening dat deze onderscheiding zeer terecht aan hem is verleend, gezien zijn inzet en volharding om op te komen voor de belangen van de Indiëgangers in het algemeen, maar bovenal voor zijn voortdurend er op hameren dat wij de ruim 6000 achtergeblevenen nooit mogen vergeten.

Voorts heeft het Hare Majesteit behaagd de heren:

J. Plat – secretaris van VOMI Drenthe en

P.W. Kuyvenhoven – vice-voorzitter VOMI Zuid-Holland Noord te benoemen tot Lid van de Orde van Oranje Nassau.

Vanaf deze plaats aan de drie decorandi:

Van Harte Gefeliciteerd.

De 1000 gulden kwestie

Wij kunnen U mededelen dat op 29 april jl. door het CDA-lid Mevr. Van Ardenne-van der Hoeven een voorstel van wet tot wijziging van de bepalingen betreffende pensioen van de *Uitkeringswet tegemoetkoming twee tot vijfjarige diensttijd veteranen* is ingediend bij de Tweede kamer.

De voorgestelde wijziging komt er op neer dat ook de (ex)ambtenaren – of hun weduwen – in aanmerking komen voor de 'erkenning-uitkering' van f 1000,- netto.

Mocht deze wijziging er door komen dan mogen we gerust stellen dat dit mede komt door de inzet van de VOMI om het nu nog bestaande verschil tussen ambtenaren en niet-ambtenaren op te heffen.

Beidt Uw tijd en alles zal recht komen (als elk zijn plicht doet!).

Blijkbaar hebben nog niet alle VOMI-leden een veteranenpas aangevraagd. Wij willen de lezers die zo'n pas nog niet hebben, aanraden om alsnog deze aan te vragen.

De secretaris van Uw vereniging of Uw sociaal commissaris kan U de weg wijzen.

U kunt dan in ieder geval ieder jaar beschikken over twee biljetten voor gratis vervoer met de NS naar Roermond op 7 september en nog eens twee biljetten voor een dag gratis reizen met de NS naar vrije keuze.

Voor de rest kunt U momenteel – in Nederland – nog weinig met Uw pas doen, maar wat niet is, kan nog komen??

Wij zijn van mening dat de veteranenpas moet uitgroeien tot een officieel legitimatiebewijs naast paspoort, rijbewijs, toeristenkaart, etc..

In Memoriam

Met grote eerbied en in gepaste stilte brengen wij een laatste Eresaluut aan:

L.S. van de Riet	Amersfoort
C. Koetsier 5-10 R.I.	Chatham
	Canada
Mw. C.A.M. Bloemdijk-Sogaerts	Vassens
C. Farla 2-6 R.I.	Breda
N. Klaassen	Arnhem
R. Hauwlo	Meppel
W. Veenstra	Pease
J. Horstede	Rouveen
J. van der Jagt	's-Gravenzande
D. Mulder	Almere
D. Romkes	Urk
W.M. Schiettekotte	Middelburg
W.F. Taal	's-Gravenhage
D. Beens	Heemskerk
N. van der Putten	Beverwijk
B.F. Smits	Weurt
H.Th. Bruijnsele	Vlaardingen
L. Londema	Rotterdam
J. van der Marol	Vlaardingen
A.M. Basten	Lottum
J. Meijes	Kerkrade
I.H.J. Roks	Ulestraten
P.E.C. Verkaart	Maastricht
C. Weijers	Venray
J.Th. Hendriks	Heilige Landstichting
K. Tadema 403 B.I.	Franeke
J. Postma Mar.Brig.	Leeuwarden
P.A. Stroosnijder	Capelle a/d IJssel
N.F. van der Velden	Rotterdam
J. van Wamselen	Zwijndrecht
A. van Es	Zwijndrecht
R. Meerkerk	Hardinxveld-Giessendam
J. Harinck	Vlissingen
C. van Ekeris	's-Gravenhage
H. Verhaogh	Gouda
G.H. Bolhuis	Vroomshoop
J. Banning	Zuidwolde
C. van Komenade	Eindhoven
F. Jahluy	Eindhoven
W.F. Taal	's-Gravenhage
D. Beens	Heemskerk

sociale
VERENIGING
VOMI

Moge de warmte en de liefde van Uw naasten en ons aller oprecht medeleven U de moed en de kracht geven dit zware verlies te dragen.

V.B.

Tempo doeloe

Borneo IV

Een belangrijke en geruchtmakende verzetsactiviteit die op Borneo plaatsvond werd door de Japanse bezettingsmacht aangegrepen om één van de meest voor het Japanse optreden karakteristieke showprocessen op te voeren.

De Japanse showprocessen waren meestal gebaseerd op de kern van een historisch feit dat vervolgens werd uitgebouwd tot een enorm, tegen de bezettingsmacht gericht, complot. Het zijn dit soort processen geweest, die ondanks de verdichtsels en verzinsels, die de Japanners om het vaak betrekkelijk weinig betekennende feit weidden, sterk tot de verbeelding van het publiek en zelfs van de naoorlogse geschiedvorsers hebben gesproken.

De veelal bij de gewenste werkelijkheid aansluitende, verzet en heretek suggererende, sensationele voorstellingen, die de aanklagers ocriepen, vonden, vooral na de oorlog, bij velen geloof.

De feitelijke verzetsactiviteiten werd door de Japanse krijgsmacht uitgebouwd tot een grootse wijdvertakte, bijna nationale, anti-Japanse, staatsgevaarlijke organisatie.

In het nu volgende relaas over een dergelijk fantasiecomplot, waaraan volgens de Japanse autoriteiten duizenden personen, op verschillende niveaus, deelnamen, en door vele inheemse bestuurders leiding zou zijn gegeven, wil ik trachten u een beeld van een dergelijke imaginaire staatsgreep te schetsen. Vele honderden angeklaagden werden in het hierover gevoerde proces ter dood veroordeeld en geëxecuteerd.

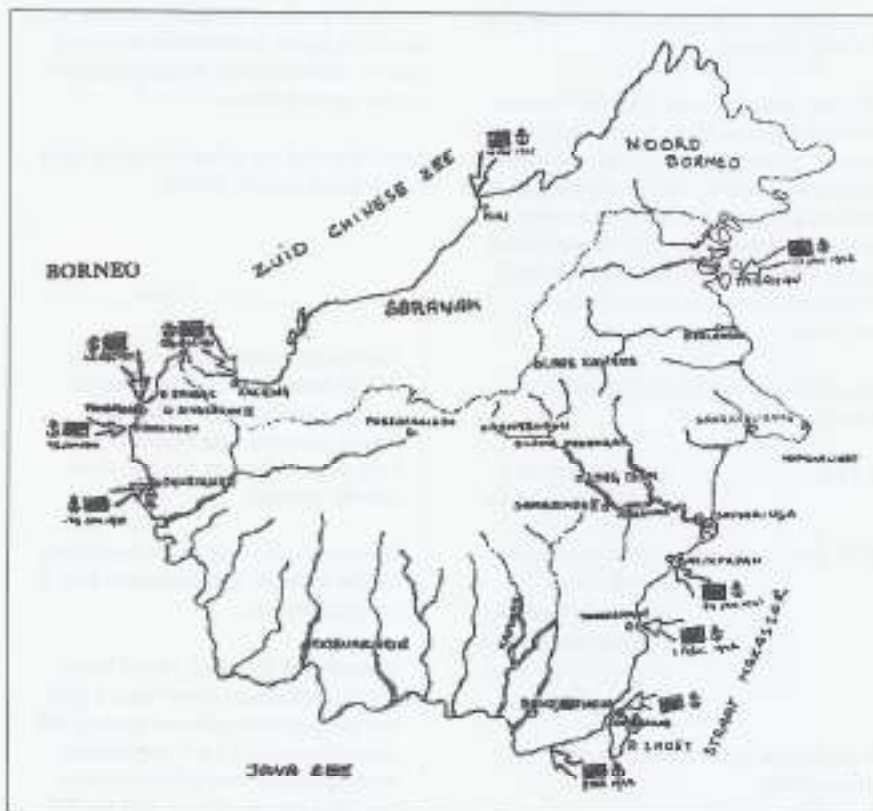
Hoofdbeklaagde in deze affaire was dr. B.J. Haga, sinds 1938 gouverneur van Borneo, tegelijk fungerend resident van de Borneose zuider- en oosterafdelingen. Haga werd door de bezetters beschouwd als de leider en organisator van een, het gehele eiland omvattende, verzetsorganisatie. Wat waren de feiten?

Dr. Haga had vanuit zijn standplaats,

Bandjermasin in de loop van 1942, nadat zijn bestuursgebied geleidelijk door de Japanners was bezet, een plan ontworpen, om na het einde van de oorlog en de Japanse bezetting, die hij, zoals bijna alle Nederlanders in de Oost, spoedig verwachtte, het Nederlandse gezag op Borneo te herstellen. Men zou dit ontwerp enigszins kunnen vergelijken met de concepties voor een met de structuur van een tussengezag zoals in Nederland

zitters en de aankomst van het vroegere bestuur, kunnen worden uitgeoefend.

Van direct actief verzet was in deze gevallen dus geen sprake. Het ging echter uit van een (snelle) nederlaag voor de bezettende macht en een (spoedig) herstel van de oude machtsstructuren. En dit soort opvattingen was de veroveraar uiteraard een gruwel.

de OD had ontworpen. Men geloofde met dit soort bestuursvoorbereidingen de chaos, die volgens de ontwerpers na het vertrek van de bezetters zou ontstaan, te voorkomen.

Het opvullen van een gezagsvacuüm, dat zou ontstaan doordat na het verdwijnen van de bezettingsmacht het wettige gezag nog niet aanwezig kon zijn, zou dan door de opstellers van deze herstructureringsplannen, in de periode tussen de aftocht van de be-

Overeenkomstige plannen zijn behalve op Borneo, ook in andere delen van Nederlands Oost-Indië op papier gezet. Ik denk daarbij aan de ongeveer parallelle organisaties van mr. H.J. Spit, de vice-president van de Raad van Indië, op Java en die van generaal-majoor Overakker, de Nederlandse militaire commandant op Sumatra. Ook deze activiteiten leidden, evenals die op Borneo, tot catastrofale gevolgen.

Om op Borneo terug te komen, dr. Haga organiseerde naast een door hem, op basis van zijn blauwdrukken voor een naoorlogse bestuursorganisatie, samengesteld bestuurscollege op Borneo, ook een hulporganisatie ten behoeven van door bezettingsmaatregelen in moeilijkheden geraakte personen. Ook deze hulporganisatie kende soortgelijke parallelle zusterbewegingen in het bezette Nederlands-Indië. Als voorbeeld wil ik noemen de organisatie van ir. F. Kramer, de voorzitter van het Algemeen Landbouw Syndicaat op Java. Deze hulporganisaties, meestal uitgaande van kerkgemeenschappen en charitatieve instellingen, waren in feite legaal, zolang ze hun hulp beperkten tot werklozen en behoeftigen buiten de Japanse interneringskampen.

De 'legale' hulpcomité's begonnen echter al gauw hun activiteiten uit te breiden tot het clandestien verstrekken van voedsel, kleding e.d. aan mensen in de kampen, wat verboden was.

Zodat ze zich hiermee feitelijk bezig gingen houden met illegale activiteiten.

Zo zou dr. Haga in april 1943 f 50.000,- aan gouvernementsgeld, ter hand hebben gesteld aan het hoofd van de Baselse zending op Borneo, dr. C.M. Visscher, een Zwitser, die als onderdaan van een neutraal, niet met Japan in oorlog verkerend land, in principe niet interneerbaar was. Het betreffende geld was bestemd voor hulp aan geïnterneerden. Contact met de mensen in de kampen was echter ook voor onderdanen van niet-oorlogvoerende mogendheden verboden. En daar ook in Indië de verklikkerij welig tierde, kregen de Japanners lucht van deze, volgens hen, vijandige werkzaamheden. Dr. Haga werd in mei 1943 gearresteerd. Deze arrestatie zou een groot aantal van medeplichtigheid met de gouverneur verdachte personen in gevangenschap brengen en hen tenslotte het leven kosten.

Uitgaande van hetgeen ik in het begin van deze verhandeling opmerkte over Japanse complottheorieën, gebaseerd op vaak los van elkaar staande illegale of vermeende subversieve activiteiten, die vervolgens met elkaar in verband werden gebracht, steunende op onjuiste interpretaties

van de Japanse justitiële autoriteiten, werd een eilandwijd complot tegen het Japanse gezag samengesteld. Het is uitermate moeilijk, zo niet onmogelijk, op basis van deze mixture van feiten en verdichtsel, vast te stellen welke beschuldigingen, die tegen de verdachte werden ingebracht, werkelijkheid waren en welke slechts in de verbeelding van de beschuldigers bestonden. Vele van de beschuldigingen, die door de Japanse aanklagers tegen de verdachten werden ingebracht, kennen we slechts uit de Japanse gerechtstukken en zullen zijn ontsproten aan de fantasie en complotangst van de rechters en hun helpers.

De Japanners combineerden alle stukjes van wat ze ontdekten, of meenden te hebben ontdekt, tot een gigantische eilandwijde verzetsorganisatie. Een ware klopjacht op spionnen, samenzweersers, stamhoofden en vermeende staatsgreeplegers werd ingezet. De razzia's en klopjachten duurden maandenlang (mei tot

augustus) en vonden plaats over het hele eiland, van Tarakan in het oosten tot Pontianak in het westen, Chinezen, inheemsen, Nederlanders enz. werden slachtoffers van de complottheorieën der Japanners. Beschuldigd van het onderhouden van contacten met westerse spionnen en feudale heersers op het eiland, waaronder Sultans en stamhoofden, werden duizenden gearresteerd voor Japanse rechtbanken gebracht, ter dood veroordeeld en terechtgesteld. Alleen al bij Mondor, een plaats plm. 50 km. ten noorden van Pontianak, werden meer dan 1000 zogenaamde anti-Japanse guerrilla's vermoord, waaronder 48 leden van de staf (hoofding) van de Sultan van Pontianak en 30 ex-KNIL-militairen. In een volgende aflevering van deze verhandeling hopen wij u uit de doeken te kunnen doen, waar de Japanners in hun onzekerheid en oververhitte fantasie, in feite bang voor waren.

J. Zwaan

KTOMM

Wandelgids voor het landgoed BRONBEEK

Het Koninklijk Tehuis voor Oud-Militairen en Museum Bronbeek in Arnhem geeft een nieuwe wandelgids uit voor het Landgoed Bronbeek. Deze geïllustreerde brochure vertelt over de geschiedenis van het landgoed en bevat een beschrijving van een wandelroute langs alle monumenten, beelden, monumentale bomen, gebouwen en bronnen; de individuele bezoeker kan met het gidsje in de hand zelfstandig het landgoed verkennen.

Het landgoed Bronbeek is in het begin van de vorige eeuw ontstaan. In 1860-'62 werd op initiatief van Koning Willem III op dit landgoed het huidige Tehuis voor Oud-Militairen en Museum Bronbeek gebouwd. Aanvankelijk werd het landgoed door de inwoners van het tehuis op agrarische wijze beheerd en stond er op het terrein zelfs een boerderij. In de 20e eeuw is het terrein echter her-schapen in een fraai park. De geschiedenis heeft zijn sporen in

het landgoed nagelaten. Het oude wachthuisje van de voormalige koninklijke villa Bronbeek staat nog steeds aan de hoofdingang van het terrein.

Van de oude agrarische bedrijvigheid resteren nog een aantal gebouwen. Door schenkingen werd het landgoed in de loop van 135 jaar verfraaid met beelden; zo werd al in 1863 door een Arnhemmer het fraaie tuinbeeld van de oorlogsgod Mars geschonken, dat nu nog de oprijlaan stert en dat onlangs is gerestaureerd. Ook verzeen na de Tweede Wereldoorlog monumenten die betrekking hebben op het KNIL en op de Japanse bezetting in Nederlands-Indië 1942-'45; ze worden nog veelvuldig voor herdenkingen gebruikt. Verder sieren diverse soorten monumentale bomen het park, zoals de dikste tulpenboom en de grootste taxusbomen van Arnhem. Bijzonder is de bloemenkalender, die in de zomermaanden steeds de juiste datum aangeeft.

Mea Culpa

Ondergetekende, schrijver van het artikel: "Bij de voorplaat" in Sobat nr. 58, 13e jaargang nr. 2 van april 1998, (pag. 1) is in de val gelopen. In genoemd artikel wordt het op het VOMI-borstembleem afgebeelde demobilisatie-insigne ten onrechte aangeduid als het "Ereteken voor Orde en Vrede".

Scribent heeft het misverstand als zou de in het VOMI-embleem verwerkte demobilisatie-apeld het ereteken "Orde en Vrede" zijn, op gezag van geraadpleegde "deskundigen" overgenomen. Dit sticht verwarring. Ter verduidelijking laat ik hiernavolgende een artikel, geschreven door ons mede-lid, sobat B.C. Cats (de

deskundige bij uitstek op het terrein van: medailles, onderscheidings-tekens e.d.) volgen. Ere, wie ere toekomt.

J. Zwaan

Een afbeelding met toelichting van het werkelijke Ereteken: "Orde en Vrede".

Het Ereteken voor Orde en Vrede werd natuurlijk niet bij KB van 12 oktober 1990 ingesteld, doch – veel eerder – bij KB van 2 december 1947. Het uit brons vervaardigde ereteken bestaat uit een medaillon waarin de gestyleerde letter W voor Koningin Wilhelmina. Rond dit medaillon een banderol met de woorden: ORDE - VREDE. Het geheel is geplaatst op een zevenpuntige ster die verwijst naar de 7 December-rede van de Koningin in 1942, waarbij Nederlands Indië zelfstandigheid binnen het rijkverband zou worden toegekend. Het ereteken is voorzien van een Koninklijke kroon, gedragen door twee gekruiste zwaarden. Het wordt opgemaakt gedragen op een zijden lint in de kleuren rood-wit-blauw (Nederland) en rood-wit (Indonesië). Aan het ereteken werden gespen verbonden voor elk jaar dat betrokkene rechtstreeks in militair verband tegen kwaadwilligen heeft moeten optreden. Aanvankelijk werden de gespen 1945-1946-1947-1948 en 1949 ingesteld. Bij KB van 12 okt. 1990 werd de toekenning verruimd en de gespen 1950 en 1951 toegevoegd (de kwaadwilligen waren toen de Hizboellah-strijdgroepen op Java). Voor elke gesp mag een zevenpuntige ster op het baton worden gedragen, maximaal 4 sterren. Bij het ereteken werd (wordt) een certificaat verstrekt; zij die geen gespen verworven dragen dus géén sterren op het draagbaton.

Djalan kaki

Ons peloton was destijds gelegerd in de kampong Loeboek Roekam (Zuid Sumatra), aan de Railway-line naar Baturadja aan de rivier Ogan. Van hieruit werden patrouilles gelopen, het binnenland in.

Toen er bericht binnenkwam dat de pasirah van de kampong Loeboek Batang, de heer Boerhanoedin door een bende was vermoord. In de nacht van 11-12 november '48 werd zijn huis in brand gestoken. Toen de pasirah de deur opende werd hij op slag gedood door een schot uit een vuurwapen. Van onze zijde werd er toen direct een patrouille uitgezonden onder leiding van sergeant P. Hardijzer naar de kampong Loeboek Batang. Volgens verdere inlichtingen waren de daders inmiddels uitgeweken naar een talang lekis, diep in de rimboe. Zo gingen wij op weg om deze heren

even te arresteren – wij staken per prauw de Ogan over en vandaar was het djalan kaki in de richting talang lekis, waar we net voor donker arriveerden. Op hetzelfde moment zag de lucht zwart van duizenden kalongs, die uit een bostrand overvlogen. Het was doodstil, alleen het geluid van hun wiskende vleugels: wat een gezicht!

Bij de pondok (huis, of rather gezegd: hut op palen) aangekomen, werd dit vlug omsingeld en arresteerden we twee verraste bendeleden, waaronder de hoofddader, een zekere Oesip. Direct daarna brak er een zware donderbui los. Zo er werd besloten in de pondok te overnachten, terwijl de storm doorwoedde, zo van tidoeren kwam niet veel die nacht. Wat een surprise, toen wij bij daglicht naar buiten keken; alles stond onder water, de kali's in de omgeving waren aan het bandjiren gegaan, zo het was pergi lekis! Het begin van de natte moesson.

Na de gehele morgen door het rijzende water geploeterd te hebben, onder attack van duizenden insecten, bereikten wij in de middag hogere grond, open heuvelachtig terrein met veel alang-alang - staming hot onder de brandende zon, laat in de namiddag bereikten wij weer de kali Ogan. Hier werd weer een inlander met een prauw georganiseerd die ons over bracht naar de andere oever, vandaar was het een korte afstand naar ons bivak in Loeboek Batang. Na ons gemandied te hebben, deden we ons tegoed aan de rambuetsans, complement van de eigenares van het huis. De volgende morgen werden de 2 bendeleden afgeleverd bij de B.I.V.G. (inlichtingendienst) in Baturadja en keerden we terug naar de buitenpost Loeboek Roekah. Een andere succesvol patrouille was over.

Selamat Malam dari sobat
C. v.d. Heuvel
Australia.

De fatsoenering van "Strijd om Deli"

door Hubert Paes

(de enige oorlogscorrespondent ter plaatse)

Deel 3

Er stond een Chinese busje op het voorerf, een van de V.C.P.-mannen opende de achterdeur. "Keloear!" - Naar buiten! - riep hij toen hij in de wagen kon kijken, zijn vuisten in zijn zij geplaat, wachtte hij op het resultaat van zijn bevel. "Munitie en een pelopper" zei hij, toen ik ook kwam kijken. De T.N.I.-man kroop angstig naar ons toe, hij mocht zich bij de gevangenen voegen. Er lagen "een Japanse mitrailleur, drie stens, een, twee drie geweren ...". Op dat ogenblik barstte voor, achter en naast ons een hel van geschiet en gedonder los ... "En een heleboel munitie" zei de M.L.-man.

Ze hadden ons in een hinderlaag. We vergaten op de grond te gaan liggen, half gebukt achter onze wagen keek ik rond. Ambonezen en Timorezen liepen kris kras door elkaar. Ze sprongen op en onder de wagens, liepen met bajonet op de geweren naar de gebouwen, schoten met sten, geweer en revolver en schreeuwden "Keloear!" Kom naar buiten! Het zat overal boordevol met T.N.I. Er was beweging in eenmansgaten en grote, ronde loopgraven, die wij eerst als verlaten beschouwden. Japanse geweren zo dicht naast me afgeschoten dat ik me plotseling liet vallen en de handen op mijn oren hield. Overal in een cirkel met een middellijn van 25 meter om ons heen klonk "keloear"-geroep. Als reuzen stonden de KNIL-mannen boven de eenmansgaten met de loop van hun geweren naar beneden gericht. Aan alle kanten kwamen knullen met hun armen omhoog te voorschijn. Als er iemand uit zo'n kuil kwam, haalden de jongens de trekker over, om zeker te maken, en liepen naar het volgende gat. Vlak vóór ons op de weg lagen al gauw enkele tientallen gevangenen op de grond. Ze sidderden van angst voor het vuur van hun eigen mensen, dat echter slecht gericht was. Maar er bleven er

nog schieten en ook handgranaten ontploften en nog steeds zag ik geen enkele getroffen aan onze kant. "Bukken!" schreeuwde een Ambonese korporaal en ik zag een handgranaat door de lucht zeilen en in een grote loopgraaf op een helling voor een der gebouwen verdwijnen. Een zware ontploffing volgde, aarde vloog de lucht in en het kermen van gewonden bewees dat de loopgraaf bemand was. Eigen mannen en peloppers met de handen boven het hoofd liepen door elkaar. Ook achter de gebouwen ging het schieten van de tegenpartij door, maar de meesten liepen het vuur in van onze brens die op verschillende punten waren opgesteld om ook dit terrein te bestrijken. Er waren "zware jongens" onder de gevangenen, pemoeda's van wie het haar tot op hun schouders of zelfs verder reikte. Het was bijna twee jaar niet geknipt. Het zou groeien, hadden deze fanatiekelingen Soekarno beloofd, tot de laatste Nederlander de zee ingedreven zou zijn. De Nederlanders en KNIL-jongens die hen net hadden gegrepen, waren echter uit de zee gekomen, gisteren, bij Pantel Tjermin! De "veldslag" had alles bij elkaar een kwartier geduurd. Ik telde ongeveer 150 gevangenen, 13 doden en 14 gewonden. Aan onze kant waren er totaal geen verliezen. Ongelooflijk! Onder de gevangenen, die toch later weer vrijgelaten zouden worden, vonden we enkele republikeinse ziekenverplegers en verpleegsters. Ze boden hun diensten aan bij onze hospitaal-soldaten. Ze kregen verband, jodium en andere benodigdheden. We hadden ruims voorraden omdat er de laatste dagen nagenoeg niets aan eigen mensen besteed was. De republikeinen bleken minder van het verzorgen van wonden af te weten dan koelen van hazen vangen. Daarom hielpen onze hospitaal-soldaten de gewonden maar, de verplegers en verpleegsters van de "Dipisi Gadjah II" reikten de spullen aan. Andere gevangenen werden aangewezen om hun dode makkers bij elkaar te

leggen.

We reden met onze V.C.P. het centrum van Tebing Tinggi binnen en zagen stomverbaasd dat het stadje weer normaal leefde en functioneerde. Drommen mensen stonden onze pantserwagens en ander materiaal te bewonderen. Er werd gelachen en gehoord alsof er niets aan de hand geweest was. "Wat was dat geschiet en geplot daar bij jullie?" vroeg Ben Huisman, die de gehele morgen zo goed als werkeloos was geweest. "Limburgse kermis. Ben, die kant op. Als je gauw bent, kun je d'r nog wat lol hebben. Maar de schietent is al dicht". In een gezellige Chinese kedeh - een restaurantje - ging ik met mijn schrijfmachine aan een hoektafelje zitten, en timmerde het verhaal van de "bevrijding van Tebing Tinggi" op de Hermes. De eigenaar zette van tijd tot tijd een nieuw glas sinaasappelsap met grote brokken ijs erin voor me neer. Na het derde glas stond ik op en vroeg de Chinees of hij even op mijn spullen wilde letten. Er was flink kabaal op de weg en ik zag de 7e Artillerie binnen rollen. 1-1 R.L. zou later aankomen en in Tebing Tinggi blijven. Ook kwam er een detachement van het "Chinese Security Corps", de Pao An Tui, binnenrijden, zij zouden voor het Chinese bevolkingsdeel zorgen. Deze dag was toch wel heel goed verlopen en het was nog ochtend.

"Maar we kunnen makkelijk doorrijden" vond overste Maris. We waren nog maar 45 km. van de hoofdstad Siantar. Hij rekende op weinig republikeinse weerstand. Per radio vroeg hij vergunning van de Staf in Medan. En het mocht. Twee compagnieën van het VIe Bataljon, een gedeelte van de Ondersteunings-compagnie, Genie en pantserwagens plus de V.C.P. van de Militaire Luchtvaart vertrokken tegen half drie in de middag, alles bij elkaar zo'n kleine veertig voertuigen. We werden verrast door het enthousiaste wuiven van een menigte volk langs de weg bij ons vertrek. We reden weer in derde positie, ik zat weer

op de eerste rang toen we de hoofdstad Pematang Siantar met zo'n 50, 60 km. per uur binnen raasden. De stad waar het republikeinse geld werd gedrukt, het centrum van de scheldbladen, de radio-zender, van de woordbreker kolonel Sitompoel werd in een hand-omdraai onder Nederlandse controle gebracht en duizenden gevangenen van eigen soldaten tot sultans en hun uitgebreide families toe, werden bevrijd. En het volk ademde eindelijk weer eens vrij, niet meer overgeleverd aan de willekeur van gewetenloze despoten.

Ik kreeg weer geen uurtje slaap die nacht. Nieuwe troepen arriveerden midden in de nacht, toen ik in het Siantar-hotel zat te tikken. Maar er kwam geen verse oorlogscorrespondent, noch fotograaf. Ben en ik klommen in de vroege ochtend weer op onze respectievelijke voertuigen en daar ging het weer, de Batakse hooglanden op, richting Seriba Gelok en Kaban Djahe. Ik zou drie dagen en nachten geen uurtje slaap krijgen. Het was rijden, van de wagens afspringen als er schermutselingen waren, wachten als de Genie versperingen moesten opruimen en mijn verhalen tikken met de Hermes op iets solide naast de weg en maar door en maar door. Ben Huisman en ik verloren onze oriëntatie bij Kaban Djahe. We zagen een boel gebouwen in brand en liepen gebukt door greppels naar het stadscentrum. Daar stond een groot gebouw in brand en we hoorden mensen en kinderen in dat gebouw schreeuwen en kermen. Plotseling ontdekten we dat de infanterie nog een heel eind achter ons was. Ben en ik "hadden Kaban Djahe genomen". Peloppers hadden 50 tot 60 Chinese mannen, vrouwen en kinderen in dat gebouw opgesloten en het toen in brand gestoken. De foto's die Ben daar maakte, ontbreken in het boekje van Louis Zweers. Die laat er zich niet toe lenen "Propaganda-foto's" te publiceren. Wij lieten er een bezetting achter en danderden verder. We passeerden een Japans interneringskamp met daarin meest vrouwen en kinderen van Ambonese en Timorese KNIL-mannen. We waren net te laat om de daders van een gruwelijke slachtpartij bij Brastagi te grijpen.

Terug in Medan vond ik in de spiegel een vreemd gezicht, vuilgrauw en

met diep omrande ogen, rood doorlopen van brandende vermoeidheid. En een stoppelbaard die een verzamelplaats was van grijs en bruin stof en overblijfselen van het kippenmaal van de vorige avond. Mijn groene baret was zandkleurig geworden, de leeuw erop stak alleen nog maar zijn kop uit het grijs. De camouflage-overall, het dito netje om mijn hals, de sluischoenen, alles zat onder stof en gedroogde modder. Maar ik troostte mezelf: "Het is niet wat het vaderland voor jou doet, maar wat jij doet voor het vaderland!" Met een heel serieus gezicht declameerde ik deze wijsheid tegen een brok stof en vuil waar Ben Huisman onder verborgen zat. Hij explodeerde in een stulplach, wat in ieder geval het begin van zijn ontstopping inluidde.

Uit de Nederlandse kranten en telegrammen die ik op kantoor vond, zag ik dat de Politonele Actie een succes in de hele Archipel was geworden, hetgeen natuurlijk verschillende Nederlandse bladen niet zinde. Goebbels en Stalin waren daar de wereld nog niet uit. Ik ontdekte al gauw dat als er van censuur mocht worden gesproken die censuur bij de Nederlandse pers werd toegepast. Ben en ik kwamen de meest zotte verfraaiingen tegen. Ik had een abonnement op een wereldwijde "Knipdienst" en kreeg in een periode van twee jaar honderden knipsels gestuurd van reportages en verhalen die onder mijn pseudoniem Hans Post gepubliceerd waren. Deze knipsels kwamen in 51 verschillende talen. In Nederlandse kranten en bladen vond ik eigen werk onder "Van onze Indië-correspondent" of iets dergelijks of helemaal niets. In die tijd waren wij, journalisten, ons niet zo naambewust, dus dat gaf niets.

Wat wel iets gaf, was dat een bepaalde groep bladen in Nederland oftewel tendentieuze verdragingen in mijn werk aanbrachten of zelfs rechtuit lozen, iets dat ik in geen enkel knipsel van de wereldpers hoefde te slikken. Hoe brutaal men in Nederland te werk kon gaan, moge blijken uit het volgende:

Na de "Renville-overeenkomst" trad er een tijdje een rustige periode in en het was overeengekomen dat tussen Tandjoeng Poera en Pangkalan-Brandan, waar het stroompje Serapoli de verkeersweg sneed, het verkeer

voor voetgangers over de demarcatielijn werd vrijgegeven. Samen met het Kamer-lid Oud bracht ik ruim een halve dag bij de Hollandse post door, waar men passen afgaf en in een boek bijhield wie er Nederlands gebied binnen kwamen en wie de republiek in ging. Gedurende de eerste negen dagen kwamen er 687 mensen ons gebied in, slechts 10 vertrokken er naar republikeins gebied, de meesten ook nog om verloren familie te zoeken. Ik kreeg de hele krant "Gazette van Limburg" in handen: "Slechts 10 mensen kwamen Nederlands gebied binnen en 687 vertrokken naar republikeins gebied te gaan". Hier werd toch een enorme bok geschoten in Nederland, want het republikeinse blad "Waspada" publiceerde niet alleen mijn cijfers, maar preee de Nederlandse soldaten ook voor de vlotte afhandeling van de formaliteiten bij de post aan de Serapoli.

Gelukkig keerde Wim Klooster gezond en wel terug om het Medan Bulletin weer als hoofdredacteur te redigeren. Ofschoon ik als 1e Redacteur verder werkte, kreeg ik toch veel meer tijd om me met andere journalistieke zaken bezig te houden. Ben en ik hadden begrepen dat "Holland stonk" en veel van ons materiaal ging nu rechtstreeks naar een bureau in Atlanta, Georgia. Een bevriende Amerikaanse oorlogscorrespondent, die de Commissie van Goede Diensten vervloekte, en een Engelse journalist in Ipoh ex-commando 't nou eenmaal altijd bij het rechte eind had ("Had hij niet z'n leven op het spel gezet voor de waarheid?") hebben lange tijd gefungeerd als tussenpersoon tussen Ben en mij enerzijds en de wereldpers, die makkelijker toegankelijk was en in die tijd nog weinig rotte plekken bevatte. Ben en ik maakten een actie mee, om meer dan 3000 mannen, vrouwen en kinderen uit het diepe oerwoud terug naar hun eigen stadje te brengen. Een beruchte moord- en rampok-bende had de hele bevolking verjaagd, waarna zij het stadje leegroofden. Ze dreven de vertwijfelde vluchtelingen steeds dieper het oerwoud in, waar ze zouden omkomen van honger en ellende als er niet spoedig hulp kwam. Een flinke patrouille van Nederlandse jongens ondernam toen een repatrië-

rings-actie die sindsdien alleen zijn weerga heeft gevonden in wat er enkele jaren geleden in Ruanda gebeurde. Deze massa volk moest door ruw terrein, door rivieren, over heuvels en door ravijnen, uren en uren doorlopen. Soms verdween een vrouw in een greppel om er enkele minuten later uit te komen met een nieuwgeboren baby. Hollandse jongens uit Groningen, Lutjegast, Emmen,

Stavoren liepen te ploeteren met ouwe menskes op hun ruggen, grote knullen met een kind op elke arm, uren en uren, en er moest ook soms nog geschoten worden om peloppers uit de buurt van deze processie van bangs, arme scharminkels te houden. De reportage van dit alles door Ben en mij, diep bewogen door het diepmenselijke dat wij in onze Hollandse jongens hadden gevonden, al dit

werk geschreven in zweet en bloed, is in Nederland nooit gepubliceerd. Waren de persmensen zo cynisch geworden dat een heleboel goeds als "propaganda" werd weggesmeten? Ben en ik wisten toen al dat we nooit meer in Nederland zouden kunnen leven.

(Slot volgt).

KTOMM Bronbeek herrijst in oude glorie

Op 19 februari jl. vierde het KTOMM Bronbeek dubbel feest: het bestond niet alleen 135 jaar, een mijlpaal op zich, maar het belangrijkste was de afsluiting van de renovatie, de afsluiting van een tijdperk. Bronbeek, het Koninklijk Tehuis voor Oud-Militairen én Museum (vandaar nu de afkorting KTOMM) in Arnhem is nu gereed voor het derde millennium. In de ochtenduren werd – reeds jaar en dag gebruikelijk – een bloemstuk gelegd bij het borstbeeld van Koning Willem III, "des Konings verjaardag", stichter en eerste beschermheer van het Tehuis.

Met een schot van de 25-ponder luidde Mr. Pieter van Vollenhoven als vertegenwoordiger van Hare Majesteit de Koningin, niet alleen het einde van de renovatie in, maar ook het einde van een belangrijke fase in het bestaan van Bronbeek, die begon in 1979.

Om precies te zijn op 10 januari 1979 om 11.00 uur deed de toenmalige commandant van Bronbeek, de Brigade-generaal Van der Leer mede: "Bronbeek moet einde 1980 dicht". Ondanks het feit dat dit al sinds het midden der zeventiger jaren te verwachten was, kwam dit bericht hard aan. Er ontstaat verzet binnen én buiten Bronbeek. Oud KNIL-militairen, oud militairen Indië-gangers en ook de Indische gemeenschap lieten zich horen. In herinnering zijn nog de beelden van de Bronbekers in KNIL-uniform op de publieke tribune in de Tweede kamer. Dankzij mensen als

wijlen Ad Floeg, woordvoerder in de Tweede Kamer voor de VVD, wijlen Gerrit Spijkerboer, de initiatiefnemer tot het oprichten van de Stichting Vrienden van Bronbeek, de toenmalige Kolonel en latere Brigade-generaal (b.d.) W. Epke, Ridder MWO en lid van de Raad van Advies van de VOMI, de oud-Burgemeester van Arnhem, de heer Drijber en vele anderen, mensen van gewicht uit de politiek, uit de wereld van cultuur en die van het bedrijfsleven, wordt het tij gekeerd. Althans voorlopig, pas op 26 januari 1984, als de Raad van State het besluit tot een restrictief opnamebeleid vernietigt, is het pleit beslecht: Bronbeek mag open blijven, zij het met enige wijzigingen.

Dan wordt de renovatie weer opportuun. "Commandant" Epke kan dan doorgaan met het aanpassen van de bestaande woonruimten en het realiseren van een nieuw ziekenverblijf met nieuwe woonruimten tussen het hoofdgebouw en de keuken. Wat nog niet gedaan kan worden is het wegwerken van het achterstallig onderhoud aan het gebouw, de overige opstallen en het terrein.

Eerst eind 1990, als de Rijksgebouwendienst bekijkt als zo goed mogelijk in oorspronkelijke staat te behouden monument in plaats van een simpel gebruiksgebouw, blijkt dat er heel wat meer te doen is dan het wegwerken van "enig achterstallig onderhoud". Het duurt dan nog tot het voorjaar van 1995 voordat de benodigde financiële middelen ter

beschikking komen en alle obstakels opgeruimd zijn. Op 10 mei 1995 lost de toen nog Adjudant W. Brandt het startschot voor de wel zeer ingrijpende renovatie.

Bewoners worden beurtelings naar noodunits achter het gebouw verhuisd, waarna de grondige renovatie kan beginnen: asbest wordt verwijderd, herindelen en opbouwen. Het klinkt zo simpel, maar het is een ware operatie, zelfs een doolhof om van kamers naar eetzaal of Poorterszaal te komen. En terwijl alles op zijn kop staat draait Bronbeek op volle toeren. De activiteiten in de bouw, de onrust; dat maakte dat ieder wilde zien wat er morgen weer gebeurde; er zijn zelfs bewoners gesignaleerd, die er een dagboek van de bouw op na hielden. Bronbeek is helemaal vernieuwd, maar heeft nog steeds dezelfde uitstraling als vroeger. Het is een museum waar we trots op mogen zijn, en waar de traditie, mede dank zij de bewoners, levendig wordt gehouden.

Eéns in de maand vergadert het bestuur van VOMI Rivierenland/Oost Gelderland in het KTOMM Bronbeek, terwijl ook de leden van de kring Arnhem aldaar hun maandelijkse soos-middag houden, dankbaar gebruik makend van de gastvrijheid die Commandant en zijn Staf verleent.

Bron: Bronbeekbulletin no. 44 vrij bewerkt met toestemming Th.J. Koning, april 1998.

10.000e VOMI-lid ingeschreven!

Felicite van Wieteke

Enige dagen voor de tweede grote reünie van Brabant-Oost op 2 april in Oirschot, kreeg de voorzitter een telefoontje van Jan Dijkema, voorzitter VOMI Nederland, dat het 10.000e lid onder hun nieuw aangemelde leden was vastgesteld.

Het was de heer J. Huijgers (411 B.L.) uit ....? Ja, dat was even het probleem! Hij bleek nog net met zijn vrouw over twee stoelen in het 'oude' huis in Waalwijk te beschikken; de rest was ingepakt en gedeeltelijk al op weg naar Oisterwijk. Midden in de verhuizing dus.

Gelukkig kwam de nieuwe keuken niet op 2 april, zodat de heer en mevrouw Huijgers de verhuizing voor één dag in de steek konden laten. Voor de gelegenheid pakten ze het goede goed wel weer even uit om als eregasten op het podium te verschijnen... In eerste instantie hadden ze toch even aan een aprilgrap gedacht, omdat ze in hun leven nooit voor zulke bijzonderheden in aanmerking waren gekomen.

Namens VOMI Nederland overhandigde Jan Dijkema allereerst de VOMI-badge en deed daarbij een oproep aan de aanwezigen om die ook aan te schaffen (hetgeen resultaat had!).

Daarna kwam het hoofdgescenken: het prachtige VOMI-horloge, dat sinds kort verkrijgbaar is.

De voorzitter van Brabant-Oost had voor mevrouw Huijgers een bloemetje en een geschenken-mandje, handig voor de eerste aanpak in het nieuwe huis.

Wieteke van Dort zette in haar show het echtpaar Huijgers op een leuke manier in het zonnetje en betrok hen enkele malen bij de voorstelling. Na afloop werd er nog een foto gemaakt, samen met de gewaardeerde artieste, die als geen ander de Indië-veteraan kent en begrijpt.

Ontroerend was ook, dat Wieteke een lied opdroeg aan de onlangs overleden penningmeester Jan Swinkels. Het was puur toeval, dat het 10.000e lid nog zo mooi op tijd voor deze dag bekend was.

Alle aanwezigen hebben weer een echte Veteranendag beleefd. Zoals iemand zei: "een dag met niet één, maar met twee gouden randjes!" Na veel sympathieke dankbetuigingen was het bestuur voldaan over het slogen van deze reünie, maar gelooft U het, ook goed moe!

Het 10.000e landelijke lid helpt Brabant-Oost op weg naar de 1200, dus gaan we, uitgerust, weer verder.

Ro

Terugtrekmanoeuvre van een veteraan uit Normandië (26-29 maart 1998)

26 maart: Vertrek vanuit Zuid-Limburg. Ca. 60 personen, oud-Indiëgangers met en zonder echtgenote gaan op weg voor een 4-daagse excursie-reis langs de invasiestranden, kerkhoven, erevelden, musea en meerdere bezienswaardigheden. Bij de eerste de beste plasstop voorbij de Franse grens is mijn polstas ontvreemd. Inhoud nationaliteitspas, 65+pas en persoonlijke spullen. De eerste nacht in ons verblijfshotel te Bayeux word ik ziek. De dag daarna 's avonds 22 uur lig ik al in het hospitaal.

Wat een zorgen en hoofdbrekers voor de organisatie. De busreis terug kon ik niet meemaken.

Door echtgenote en kinderen later opgehaald met de camper.

Veteraan vond het niet prettig. Stemming en sfeer was door dit alles toch beïnvloed.

Thuis gekomen, veel kaarten ontvangen als blijk van medeleven. Met dit berichtje wil ik dan ook iedere reisgenoot van de Normandië-trip bedanken en laten weten dat het met mij al weer stukken beter gaat. In het bijzonder wil ik een woord van dank uitspreken aan de twee chauffeurs en de reisleiders die bergen werk verzet hebben. Dank ook aan de Touringcar-ondernemer Harry Simon.

Nogmaals dank aan iedereen voor het medeleven bij mijn moeilijke terugtrekmanoeuvre uit Normandië.

Jan Lammers, Landgraaf

Onthulling oorlogsmonument in Vlist

Op zaterdag 25 april 1998 werd in de Zuidhollandse gemeente Vlist een oorlogsmonument onthuld ter nagedachtenis aan allen die slachtoffer zijn geworden van oorlogsgeweld tijdens de Tweede Wereldoorlog en de periode daarna in het voormalig Nederlands-Indië. De ca. 300 belangstellenden, die naar DE STOLP in Stolwijk waren gekomen werden verwelkomd door de burgemeester van Vlist, de heer B.P. Meinema. Hij zegt deze opkomst indrukwekkend te vinden. Onder de

bestuursleden Zuid-Holland Zuid, reünie-commissies en niet te vergeten de nabestaanden, voor wie deze onthulling vandaag in hoofdzaak bedoeld is.

Na een kort samenzijn in DE STOLP wordt de stoet geformeerd voor de Stille Tocht naar het Herdenkingsmonument, gelegen aan de Kievitslaan en aldaar aangekomen schaaft de stoet zich onder de klanken van koraalmuziek rondom het monument.

voor de inwoners van onze gemeente die in voormalig Nederlands-Indië in dienst van het vaderland waren gevallen. Na overleg met de toenmalige raadscommissie ABZ werd besloten te streven naar een alles omvattend oorlogsmonument; maar hiermee te wachten zolang de weduwe van Matthijs Verkaik, bij wiens graf van oudsher de herdenking plaatsvond, in leven was. De heer Kok had hier begrip voor. Helaas heeft hij daardoor de realisatie van zijn ideaal niet kunnen meemaken.

aanwezig bevinden zich: Burgemeester van Vlist en echtgenote, burgemeester van Veenendaal, wethouders... mev. Vlot-Kaptein en mev. Verwoerd-Steenbergen, directeur Stichting Dienstverlening Veteranen mev. F. Zuidwegt, generaal-majoor N.H. Nicolai, Commandant I Div "7 Dec", Adjudant F. Willemsen van de Bond Oudstrijders, de heer M.M. Bakker voorzitter raad van Advies, de heer G. Determan, secretaris VOMI Nederland, de heer V.C. Bridié, voorzitter Soc. Commissie VOMI Nederland, afgevaardigden van Bond van Wapenbroeders, VOMI-leden en

Burgemeester Meinema zegt in zijn toespraak:

Dames, heren.

Vandaag onthullen wij het Herdenkingsmonument van de gemeente Vlist. Velen uit Haastrecht, Vlist en Stolwijk hebben aan de realisatie hiervan op een of andere wijze hun medewerking verleend. Daarmee is dat een monument van en voor de gemeente Vlist in zijn geheel. Reeds bij mijn installatie als burgemeester van Vlist in 1992 werd ik benaderd door de heer Kok van de Beijerschedweg, met het verzoek in Vlist ook een monument op te richten

Een totaal monument; Omvattend: evacués uit het Veenendaalse; burgerslachtoffers; gevallen in de meidagen van 1940 en hen die tengevolge van de strijd in Nederlands-Indië hun leven lieten.

Het monument in de gemeente Vlist beoogt daarmee allen te gedenken die slachtoffer zijn geworden van oorlogsgeweld.

- Evacués, van huis en haard verdreven, zonder uitzicht op wat hen zou resten.
- Burgerslachtoffers van een bom-aanval, niet van de vijand, maar van de bondgenoot, de geallieerden.
- De gevallen van de meidagen in 1940. Overvallen door een niets ontziende tirannie en die in de verdediging van ons land het leven lieten.
- En daarnaast zij die in opdracht van onze democratisch gekozen regering en dus namens ons in "de Oost" hun leven lieten en nimmer terugkeerden.

Met name ten aanzien van deze laatste en de rechtvaardigheid van hun actie destijds in Nederlands-Indië wordt thans door velen genuanceerd gedacht. Veroordelingen worden regelmatig gehoord. Ik wil er op wijzen dat het velen gegeven is een visie te geven op het verleden, maar slechts weinigen zo niet niemand op de toekomst. Vanuit ons tijdsbeeld in 1998 kunnen en mogen we hun in-

spanning en offer niet bezien. Destijds in de veertiger jaren zijn velen gegaan in opdracht van onze wettige regering en met een ideaal waarin het beste voor Nederlands-Indië en haar bewoners voor ogen stond.

Velen, waaronder ook inwoners van deze gemeente, hebben daarvoor hun leven gegeven en met dit monument zijn ook hun namen weer in onze gemeenschap in hereniging gebracht. Dit monument heeft vele aspecten van oorlogsgeweld in zich verenigd. Agressie kent slechts slachtoffers. Zij worden hier genoemd. Ter lering van ons die thans in tamelijk zorgloze vrijheid leven. De televisie brengt dagelijks beelden van agressie en de slachtoffers daarvan in onze huiskamers.

Dagelijkse kost maar juist door hun regelmaat (gevoelsmatig) ver af. Het raakt ons, heb ik wel eens het gevoel, steeds minder. De geschiedenis heeft echter geleerd dat vrijheid en vrede kostbaar zijn. Zij die hier genoemd zijn, hebben het geweld niet gezocht. Onvoorzien en toch is het hen overkomen. Dat mogen wij niet vergeten. Daarom plaatsen wij hun namen in vrijheid in hoop op vrede.

En nu noem ik hun namen:

- Cornelis Speksnijder 28.07.1942
- Bastiaan van den Berg 11.02.1949
- Dirk Burggraaf 27.05.1947
- Pieter Verboom 03.02.1948

Behalve deze 4 namen van gevallen in het voormalig Nederlands-Indië noemt burgemeester Meinema ook de namen van de slachtoffers in de Tweede Wereldoorlog.

Vervolgens spreekt de heer de Jong, voorzitter Zuid-Holland Zuid en hij vat het als volgt samen: "Wij troffen een land aan in grote bestuurlijke chaos, met een uitgehongerde bevolking, schamel gekleed en soms ernstig ziek. Doordat zich vele gewapende banden hadden gevormd, die hun eigen landgenoten terroriseerden, werd ook het land niet meer bebouwd en waren de vele marktjes gesloten. Onze taak werd zodoende tevens een humanitaire. In de ons toegewezen gebieden trachten wij zoveel mogelijk de bevolking te helpen en te beschermen, zodat het normale leven weer kon beginnen. Tijdens de duizenden patrouilles werden wij voortdurend aangevallen, eerst door de

benden, later door de TNI, het republikeinse leger. Ook tijdens de vele onderhandelingen tussen de Nederlandse regering en de Indonesische vertegenwoordigers ging de guerillastrijd gewoon door. Dit betekende voor velen van ons meer dan drie jaar werk onder zeer zware en moeilijke omstandigheden met regelmatig levensbedreigende situaties. Dit blijkt uit de verliezen van meer dan 6.100 Nederlandse militairen. Velen, die teruggekeerd zijn, waren voor het leven gewond of psychisch beschadigd. De vanuit Vlist vertrokken militairen Cornelis Speksnijder, Bastiaan van den Berg, Dirk Burggraaf en Piet Verboom zijn helaas niet teruggekeerd. Hun namen staan op één van de vier gedenkplaten. Zij liggen begraven op de Erevelden op Java. In naam hebben de overleden Vlist militairen nu een plaats gekregen in de gemeenschap waar ze woonachtig waren en van waaruit ze vertrokken zijn. Moge dit monument voor u de plaats worden en blijven waarbij u in herinnering kunt staan, kijkend naar zijn naam, terugdenkend aan de tijd toen hij nog andere plannen had en nog onder u was."

"Ik wil tot besluit namens alle nabestaanden en veteranen, burgemeester Meinema, wethouders en raad bedanken voor de realisatie van dit prachtige monument. Een woord van dank geldt tevens de leden van de commissie, die dit project heeft voorbereid onder leiding van de heer van der Helden, Hoofd afd. Burgerszaken. Ook dank aan ons helaas overleden Stolwijk's lid en Indië-veteraan D.A., die de eerste aanzet voor dit monument heeft gegeven.

Voorzitter de Jong las vervolgens het gedicht voor "DE WACHERS BIJ HUN NAAM" geschreven door Pierre Huyskens.

Hierop volgt de onthulling van de gedenkplaten door burgemeester Meinema samen met mevrouw W.A. Noomen-Verkaik en voorzitter De Jong.

De tonen van de "Last Post" waerklinken en twee minuten stilte volgen. Na het tweede, tevens eind trompet-sigitaal volgt bloemlegging door: burgemeester Meinema en zijn echtgenote, generaal-majoor C.H. Nicolai, commandant I DIV "7 DEC" en

adjutant F. Willemsen van de Band Oudstrijders, voorzitter Ger de Jong van VOMI Zuid-Holland Zuid, nabestaanden en afgevaardigden van 4-10 R.I., 5-10 R.I. en 4-8 R.I.

De plechtigheid wordt besloten met het spelen van het Wilhelmus en het in top hijsen van de twee Nederlandse vlaggen door vier uit de gemeente Vlist afkomstige Indiëgangers. Onder gehoor van koraalmuziek, gebracht door muziekverenigingen van Haastrecht en Stolwijk gaat de stoet terug richting DE STOLP.

Aldaar verzameld zegt burgemeester Meinema in zijn slotwoord: "Wij hebben het graag gedaan voor hen die in Indië het leven lieten, voor onze bevolking. Dit heeft mij vandaag een goed gevoel gegeven." Hij brengt dank over aan de heer de Jong, de Oranjevereniging, raadsleden en vergadering, ondernemers en alle overigen die aan de totstandkoming hun medewerking hebben verleend en ook de vele aanwezigen voor hun belangstelling.

Met enkele woorden dankt vervolgens de heer Andelaar, oud-Compagniescommandant van 5-10 R.I. de burgemeester, raadsleden, VOMI en allen die bij de realisatie van dit monument betrokken zijn geweest.

Burgemeester Meinema ontvangt uit handen van voorzitter De Jong een beeldje van de "Soldaat Overzee" als herinnering aan deze dag. Niet onvermeld mag blijven de gastvrije ontvangst door de gemeente Vlist, het samenkomen in het prachtig ingerichte DE STOLP, waar de ca. 300 belangstellenden koffie met cake werd aangeboden en na afloop van de onthulling een drankje. Ondanks de zeer grote drukte voelde men zich hier thuis in een voortreffelijke ambiance.

Ook de gemeente Vlist heeft zich nu gevoegd bij al die steden en gemeenten in Nederland, waar inmiddels een gedenksteen of monument is geplaatst. Nog velen zullen er volgen.

H.C. Clasquin,
Zuid-Holland Zuid

Onthulling monument Hardenberg

Op vrijdag 1 mei jl. is in Hardenberg in het plantsoen bij het Cultureel Centrum "De Voorvechter" een monument onthuld ter nagedachtenis aan de zes van de gemeente Hardenberg omgekomen militairen in Indonesië in de periode 1945-1950. Daarnaast herinnert een gedenksteen met "Nooit meer" aan het leed en de gruwelen in de Japanse Kampen in Nederlands Oost-Indië en Japan.

De plechtigheid in het plantsoen werd voorafgegaan door een bijeenkomst in het Cultureel Centrum "De Voorvechter" in aanwezigheid van familieleden van de zes omgekomen militairen; het gemeentebestuur Hardenberg; Band Oud Strijders 7 Dec. Div.; vrienden van de verschillende bataljons, waarin deze jongens gediend hebben; M.P. K.L., VOMI-Nederland; VOMI-Overijssel en verder vele veteranen en verdere genodigden. Na de vertoning van een klankbeeld in de schouwburg aangaande de zes jongens werd er door diverse sprekers een toespraak gehouden, waaronder dhr. H. Smid van het comité "Stichting Indië-monument; de burgemeester van Hardenberg, dhr. Smit; Tineke Hoving namens de geïnterneerden in de Jappen-kampen; dhr. Vaartjes namens VOMI-Overijssel en

nog enkele andere sprekers. Dhr. Smid begon zijn toespraak met de woorden: "Wij werden geroepen", de titel van een boek, opgedragen aan de Nederlandse militairen. Deze titel is ontleend aan de beginwoorden van het marslied van de 7 Dec. Div. Aan het slot van zijn toespraak liet hij weten: "Laten we zo alle veteranen, die onder ons zijn en degenen die wij

moeten missen, met respect behandelen. Wij werden geroepen en wij zijn gegaan". Ook de burgemeester ging in op het wel en wee van de veteranen. In zijn toespraak haalde hij o.a. een dag-order van generaal Spoor naar voren, die op 21 juli 1947 werd uitgegeven, bij het begin van de eerste politionele actie. De generaal zei in zijn dagorder: "Vergeet echter nimmer, dat wij niet den strijd ingaan tegen de Indonesische bevolking; wij keren ons tegen die kwaadwillende elementen onder haar, die de eerlijke uitvoering van de aangegane overeenkomst, die het herstel van recht en veiligheid voor een ieder van goeden wille in deze gebieden en die den wederopbouw van Indonesië trachten te saboteren ... Het vrijheidsbeginsel voor deze volken, zoals dat is neergelegd in de gemaakte overeenkom-

sten, blijft richtsnoer voor de toekomst. Gij treedt niet als vijand de bevolking tegemoet, doch als beschermer en als bevrijder van de terreur, waaronder zij nog steeds zucht" (einde citaat).

De burgemeester vervolgens: "Wij verheerlijken geen militarisme en evenmin heldendom. Wij denken met deernis terug aan al het leed in de kampen en met diepe eerbied aan eenvoudige jongens, die ver van huis sneuvelden. De bittere vraag naar het "waarom" en de steeds weer opduikende twijfel, of het allemaal wel zin heeft gehad, laten we vandaag rusten, als ons dat tenminste mogelijk is."

Wel spreken wij de hoop uit, dat er steeds opnieuw mensen bereid zullen worden gevonden om zich in te zetten voor anderen, ook als daarbij het hoogste offer gevraagd wordt. Als het monument aan die bezinning kan bijdragen, heeft Hardenberg er een gedenksteen bij gekregen, dat ook naar de toekomst wijst. En zulke gedenkstenen zijn kostbaar.

Dhr. Vaartjes, voorzitter VOMI-Overijssel begon zijn toespraak met: "Met een variant op het bekende Geuzenlied ..."

Na jaren kwamen we terug uit Indië, maar zonder vaandel en zonder trom, wel met gemengde gevoelens, aan de ene kant zielgelukkig en blij omdat we weer thuis waren na een lang, te lang angstig avontuur, maar aan de andere kant weemoedig en verbitterd omdat het gemis van een aantal kameraden een schaduw wierp over het weerzien van allen, die ons lief en dierbaar waren.

Volgens dhr. Vaartjes zal de Nederlandse regering een consequent veteranenbeleid dienen te voeren, dat recht doet aan alle militairen, die na het volbrengen van hun missie de status van veteraan hebben verkregen.

Hoe het niet moet heeft de geschiedenis van de laatste 50 jaar wel bewezen. Door het onthullen van dit prachtig monument, zal dit tot in lengte van jaren het bewijs zijn, dat onze gesneuvelden makkers niet vergeten.

maar erkend en gewaardeerd zullen worden.

Na door nog enkele sprekers het woord te hebben gevoerd werd een ieder verzocht om naar het plantsoen te gaan. Hier zag men zeer veel belangstellenden reeds staan wachten op het moment dat het monument zou worden onthuld. Nadat alle genodigden een plaatsje hadden gevonden,

volgde een korte toespraak door dhr. Harm Smid, gevolgd door het voorlezen van een gedicht door Tineke Hoving. Vervolgens ging de vlag halfstok door twee veteranen uit Hardenberg. De onthulling vond plaats door dhr. Bos en burgemeester Smit. Daarna vond de onthulling plaats van het gedenkteken, dat herinnert aan de slachtoffers van de gru-

welen in de Japanse Kampen in ons voormalig rijkgebied. De J.W.F. kapel speelde koraalmuziek; een hoornblazer van deze kapel blies de "Last Post" en daarna speelde de kapel het Wilhelmus dat door de aanwezigen uit volle borst werd meegezongen.

Vervolgens vond de krans- en bloemlegging plaats door familieleden van de gesneuvelde militairen, Jappenkampbewoners, gemeente Hardenberg, Staf Band Oud Strijders 7 Dec. Div., afgevaardigden van de verschillende onderdelen, VOMI-Nederland, VOMI-Overijssel en nog vele anderen. Hierna vond de onthulling van de naam van het plantsoen plaats en verkreeg de toepasselijke naam: "Indië-plein".

Een dankwoord werd gesproken door dhr. G. Hesbers. Tot slot van deze zeer gedenkwaardige middag ging men terug naar het Cultureel Centrum, alwaar men nog even gezellig onder elkaar kon verpozen onder het genot van een hapje en een drankje.

R. Grit

Koninklijke Onderscheiding P.W. Kuyvenhoven

Besluit van 10 april 1998, nr. 98.001919 houdende Koninklijke onderscheiding.

Op de voordracht van Onze Minister van Defensie van 7 april 1998, nr. DO 001/98/000931, bureau secretaris-generaal, sectie onderscheidingen:

Gelet op het van 4 april 1893 (Stb 55), houdende instelling van de Orde van Oranje-Nassau, zoals die laatseltijk is gewijzigd bij de Rijkswet van 15 april 1994 (Stb. 350);

HEBLEN GOEDGEVONDEN EN VERSTAAN:

te benoemen tot Lid in de Orde van Oranje-Nassau, de heer P.W. Kuyvenhoven, op grond van de totaliteit van verdiensten zowel ten behoeve van vete-

ranen als in andere maatschappelijke bestuursactiviteiten, wonende te Naaldwijk.

Onze Minister van Defensie is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan mededeling zal worden gedaan in de Nederlandse Staatscourant en waarvan afschrift zal worden gezonden aan het Kapittel voor de civiele orden en de Kanselier der Nederlandse Orden.

's-Gravenhage, 10 april 1998

(get.) Beatrix

De Minister van Defensie,
(get.) dr. ir. J.J.C. Voorhoeve.

Voor extract conform

Het Hoofd van het Bureau Secretaris-Generaal

Reünie

2-2-5 R.I.

Jaarlijks houdt de 2e compagnie van 2-5 R.I. een reünie. Heeft u nog nooit een uitnodiging ontvangen geef dan uw adres door aan A. van der Plas, Concertweg 112, 2992 NP Barendrecht. Tel. 0180-612689.

2-10 R.I.

Het O.V.W. Bat. 2-10 houdt een reünie op vrijdag 18 september a.s. in de A.S.K. legerplaats Oldebroek in 't Harde. Inlichtingen te verkrijgen bij A. Donker, Havenstr. 13, 9411 te Beilen. Tel. 0593-522087.

1e Cie. Tandheek. Troepen 7 Dec. Div.
Op vrijdag 6 november 1998 houdt bovengenoemde Cie. haar 4e reünie in de Bernhard kazerne te Amersfoort. Inlichtingen te verkrijgen bij Fred Hooisma, Oostercluft 109, 8332 DC te Steenwijk. Tel./Fax 0251-510607.

5-9 R.I.

Op donderdag 20 augustus 1998 houdt het 1e en 2e peloton van de D. Cie van 5-9 R.I. een reünie in het P.M.T. "De Knobbel" te 't Harde. Definitieve uitnodiging volgt. Info bij: G. van Dalzen, Vossestaart 6, 8281 LR Genemuiden. Tel. 038-3857501.

42e Hupva

De 42e Hupva houdt op 15 okt. 1998 zijn 6e algemene reünie in de "KUM-PULAN" op het landgoed Bronbeek te Arnhem. Zij, die tot dit onderdeel behoorden en geen bericht hebben ontvangen, inlichtingen verkrijgen bij: J. Lesterhuis, 9501 CX, No. 78, tel. 0599-610333.

1e Cie. D.K.G. Tandjong Priok
Op 31 oktober 1998 houdt de 1e Cie. D.K.G. Tandjong Priok in Rotterdam weer een reünie. Inlichtingen kunnen worden verkregen bij: J. v.d. Gevel, Aalreep 21, Hoogvliet, Tel. 010-4162573.

1-1 R.I. (O.V.W.)

Op 11 september 1998 wordt de reünie voor het voormalig O.V.W. bataljon 1-1 R.I. gehouden in de J.W.F.-kazerne te Assen. Degenen, die hiervoor geen uitnodiging hebben ontvangen, kunnen zich alsnog opgeven bij de secr. van de reüniecomm., tel. 0592-330029.

1e Hupva

De 1e Hulpverbandplaats Afd. van de C. Divisie "7 December" houdt op 2 september a.s. haar 18e reünie in het officiers-casino van de Vliegbasis Soesterberg. Inlichtingen: L. v.d. Molen, Hendersonstr. 133, 2286 AX te Rijswijk. Tel. 070-3360900.

"Satoe Ampat" 1-4 R.I. OVW.

Op zaterdag 26 september 1998 komen de OVW-ers van 1-4 R.I. "Satoe Ampat" voor het houden van hun 45ste reünie bijeen in de Frederikkazerne te Den Haag. Inlichtingen bij: Freek Vlasblom, Segbroeklaan 494, Den Haag. Tel. 070-3606544.

Verbindingsafd. A.H.K. Batavia

Op woensdag 7 oktober 1998 zal in de Prinses Julianakazerne in Den Haag de 8e reünie plaatsvinden van de Verbindingsafdeling van het Algemeen Hoofdkwartier in Batavia uit de jaren 48/50 te samen met onze wapenbroeders uit die tijd uit Oost-Indonesië (Makassar). Belangstellenden die door verhuizing, of door andere omstandigheden nog niet in onze administratie zijn op-

genomen, kunnen zich schriftelijk of telefonisch melden bij het secretariaat van onze commissie, adres: Forellendaal 464, 2553 KA te Den Haag, tel. 070-3976449. De reünie zal plaats vinden tussen 10.00 en 19.00 uur.

Opsporing verzocht

De heer P. Postma wordt gezocht door vrienden uit Bandung, waar hij in 1950 geleverd was. P. (Piet) Postma was van beroep leraar en moet nu rond de 70 jaar zijn. Wie kent hem en weet zijn tegenwoordig adres? Reacties graag naar W. van den Bongardt, Commelinstraat 17-B, 1093 TG Amsterdam - tel. 020-6682564.

Oproep

Sobat W.E. Apol, de Hop 21, 8301 Pl te Roden, tel. 050-5019325 is op zoek naar e.v.t. belangstellenden voor het houden van een herinneringsreis naar de verblijfplaatsen en aktiegebieden van "toen" op West-Java. Belangstellenden kunnen zowel schriftelijk als telefonisch reageren aan bovengenoemd adres.

Dank

Aan de veteranen van de Ost.Cie IV Bat. Reg. Grenadiers. Omdat het voor ons onmogelijk is iedereen persoonlijk te schrijven, willen we langs deze weg iedereen bedanken voor de grote belangstelling na het plotseling overlijden van mijn man en onze (schoon)vader K.L. Troek (Doe).

De vele kaarten, bloemen en uw aanwezigheid bij de crematie, hebben ons enorm gesteund. Wat zou hij dit hebben gewaardeerd. N. Troek-Boer - A. Legué-Troek - G. Legué.

Monument te Culemborg

Onthuld op 18 april 1998

Culemborg heeft zijn monument gekregen voor de in voormalig Nederlands-Indië overleden Culemborgse militairen uit de periode 1945-1950.

Ruim een jaar geleden nam Wim van Dijk contact op met de gemeente met het verzoek voor een monument. De gemeente wilde meewerken, gaf het advies om een comité te vormen om samen met dat comité tot een voor beide partijen acceptabel voorstel te komen.

Tot het comité traden toe de plaatselijke veteranen, Nicu van de Bosch, Wim Knoll, Jo Meijdam en Jan Blommaert. Allen leden van of de VOMI of de VIM of WIVM. Al spoedig werd een beroep gedaan op Ger de Jong, voorzitter van de VOMI Zuid-Holland Zuid, die reeds betrokken is geweest bij de tot standkoming van

een twintigtal gedenksteden en met zijn ervaring kon bijdragen om tot een goed plan te komen. De eerste gesprekken van het comité vonden plaats met de burgemeester Mevr. Bloemendaal, later na haar vertrek met de loco-burgemeester de heer Eigeman en de laatste vergadering met de nieuw benoemde burgemeester Mevrouw van Vugt. Onder voorzitterschap van Wim van Dijk, een enorme doordouwer, heeft het comité samen met gemeente en de archi-

tecte mevr. Roskam een plan uitgewerkt dat uiteindelijk heeft geleid tot de onthulling van een prachtig monument op zaterdag 18 april j.l. Een monument dat tevens is voorzien van twee urnen met aarde van de Erevelden waar de overledenen liggen begraven. Deze urnen zijn mede verzorgd door de Oorlogsgravenstichting.

Om 11.00 uur werden de genodigden ontvangen in het Partycentrum "De Lantaarn", waar de burgemeester mevr. van Vugt haar gasten verwelkomde, waarbij o.a. genoemd werden de drager van de Militaire Willemsorde, de heer W.J. de Bruin, de leden van de Tweede Kamer der Staten-generaal, mevr. van Ardenne-van der Hoeven, de heer van den Doel, de commandant van de 1

Divisie "7 December", de generaal-majoor Nicolai, de adjudant Willemsen van de Band Oud-Strijders "7 December Divisie" de hoofdaalmoezener van de KL, de luitenant-kolonel Agterberg en ds. Veldhuis van de gemeente Culemborg. Daarna sprak ds. Veldhuis tot de genodigden.

Na deze inleiding vertrok het gezelschap naar de Algemene Begraafplaats, waar de onthulling plaats vond. Daar stonden opgesteld de Koninklijke Muziekvereniging "Pieter Aafjes" en de Zangvereniging "De Korenbloem". De burgemeester Mevr. van Vugt opende de ceremonie met haar toespraak, waarbij ze memoreerde, dat deze plechtigheid haar zeer aansprak, omdat haar vader in dezelfde periode 1945-1950 in Indië had gediend bij de Mariniersbrigade. Daarna volgden, afgewisseld door muziek en koorzang, de toespraken van Ger de Jong, voorzitter VOMI Zuid-Holland Zuid, hierbij tevens opererend als ceremoniemeester en als woordvoerder namens het comité en als laatste de aalmoezener, de luitkol. Agterberg.

Na de onthulling door de burgemeester en Wim van Dijk werden twee minuten stilte in acht genomen, waarna krans en bloemlegging volgden. Kransen namens de gemeente, het Comité, de 1 Divisie "7 December", bloemen namens de nabestaanden, VOMI-Rivierenland, de WIVM, de reüniecommissies van 1-5 R.I en de 12e Genievelddie, en de scouts. Na het Wilhelmus, waarbij de vlag in top werd gehezen door de luitenant Millenaars en de adjudant Lamers, ving het defilé aan. In het Partycentrum werd daarna nog nagepraat en Ger de Jong bedankte namens het comité burgemeester, wethouders en raad voor hun medewerking en liet dit vergezeld gaan met de aanbidding van het beeldje de "Sawahtrapper". De andere leden van het comité overhandigden een beeldje aan ds. Veldhuis, aalmoezener Agterberg, de Koninklijke Muziekvereniging, het Zangkoor en de Scouting. Al met al was het weer een plechtig en emotioneel gebeuren.

Recensies

Een Held

Sinds een aantal maanden schrijft een zekere Freek de Jonge, cabaretier van beroep, op de voorpagina van het Amsterdamse dagblad: "Het Parool" een zogenaamde column.

De nogal zelfingenomen, niet al te best, gecompaneerde en geschreven stukjes munten niet uit in stijlgrootheid.

De scribent kruidt zijn schrijfsels daarenboven met soms twijfelachtige, pikant veronderstelde, inhoudeloze ongein.

Eén voorbeeld: de 13e januari 1998, op een dinsdag, schreef onze (ik ben al ruim 40 jaar Parool-abonnee) columnist een canard onder de titel:

[accuse.] (Ik beschuldig). Dit naar aanleiding van het historische feit dat het op die datum, op de kop af, 100 jaar geleden was, dat de Franse schrijver, Emile Zola, in het Franse dagblad: "L'Aurore" een voorpagina-groot beroemd geworden artikel publiceerde tegen de onterechte beschuldiging en veroordeling van de vermeende spion Alfred Dreyfus, een joodse Elzasser en Frans officier. Onze auteur vergeleek in deze column Dreyfus met Poncke Princen. Volgens onze Freek was deze deserteur, overloper en waarschijnlijk franc'tireur "één van de weinige grote morele helden van ons land". Volgens de Jonge werd deze "morele held" in ons pragmatische landje zelfs een landverrader genoemd. "Ik klaag niet aan" vervolgt even verder onze moraalridder Freek. "Ik vraag niet om eerherstel van iemand die niet uit opportunisme koos, maar die zijn leven lang vaak onder moeilijke omstandigheden, heeft gestreden voor de goede zaak. Ik vraag slechts of u de voorkeur wilt opendoen voor Poncke Princen."

Voorwaar is deze schrijver, Freek de Jonge, de Nederlandse Zola, een echte morele held. Waarschijnlijk de op één na grootste van ons land.

[accuse! Maar nu van mij.]
De Amsterdamse krant: "Het Parool" is nooit zuinig geweest met denigrerende artikelen over de Oud-Indiëgers, in en van de jaren 1945-

1950. Dit illustere oud-illegale blad schreef vaak vijandig en nooit positief over de Indië-veteranen. Sinds, nu al weer geruime tijd geleden, een nieuwe Hoofdredacteur voor "Het Parool" aantrad heeft het blad niet alleen een forse ruk naar politiek links gemaakt, maar hervatte dit "vrije en onafhankelijke" orgaan tevens haar negatief geschrijf, zij het vaak indirect, over de mannen, die bij tienduizenden, meest dienstplichtig, (onder wie vele duizenden oud-verzetsdeelnemers en ex-onderduikers), naar Indië werden uitgezonden.

In het Parool-nummer van 17 januari 1998, werd onder de kwalificatie "mensenrechtenactivist": een artikel opgenomen van één van de grote (grootste) morele helden van ons land; Poncke Princen.

Het is mijns inziens slecht gesteld met een land wiens grootste held een deserteur is.

Namens al de, zeker 135.000, Indië-veteranen bedank ik bij deze de grote Freek de Jonge voor zijn uitiem ont-hullend stuk in de dappere verzetskrant d.d. 13 januari j.l. Het doet mij, en al mijn sobats, een groot genoegen dat onder al die 135.000 morele labbakken er tenminste nog een echte held werd gevonden. Eenmaal verzetskrant is altijd verzetskrant. De Heren van "Het parool" worden bedankt.

J. Zwaan

"Nieuws uit Indië anno 1937"

Video-band. Speelduur: 50 minuten.

Uitgave van het Nederlands

Filmarchief. Prijs f 29,95.

Verkoop en Promotie, Marjolein

Robbe, Leyensweg 113 b, 3721 BC

Bilthoven.

Tel. 030-2251251. Fax 030-2252514.

ISBN 90 5679 313 6. Distributie VMM.

Tel. 030-2251251.

Verkrijgbaar bij platenwinkels, boekhandels en warenhuizen, met vermelding van het bovengenoemde ISBN-nummer.

Een voor Indische mensen uit tempo doeloe en geïnteresseerden in het oude Indië een leuke nostalgische waar-

gave van het leven in het vooroorlogse Indië.

Echt aan te bevelen voor Indië-enthousiasten.

Inhoud:

Over nieuws uit Indië anno 1937

Algemeen

De beelden die op deze videoband vertoond worden, zijn afkomstig uit originele bioscoopjournaals van het Algemeen Nederlands-Indische Filmsyndicaat (ANIF). De oorspronkelijke commentaarstemmen en de authentieke muziek zijn hierbij te horen.

Huwelijksvoltrekkingen

In Padang Magé, Minangkabau, wordt een huwelijk gesloten in het oude familiehuus. Er wordt muziek gemaakt en gedanst. Een heidense bruiloft zien we in Nias, waar de priester de voorouders van de bruid en de bruidegom, in de vorm van houten beelden, van te voren van het huwelijk in kennis stelt. Door de kampong wordt de mooi aangeklede bruid naar het huis van de bruidegom gebracht. Een grote groep mannen voert oude krijgsgedans uit.

Een adellijk Javaans huwelijk in Temanggoeng wordt volgens de oude Mohammedaanse gebruiken voltrokken, waarbij de bruid afwezig is.

Een plechtige Penggoeloe verheffing in de Padangse Bovenlanden te Minangkabau vindt een plechtige Penggoeloe Verheffing plaats. Op Java bekleedt de Penggoeloe een godsdienstige functie, maar hier gaat het om het hoofd van een kernfamilie. Ook worden er twee moskeebeambten bevestigd, die de Penggoeloe zullen bijstaan bij moeilijke godsdienstige vraagstukken.

Buitenzorg

We bezoeken de grootste plantentuin van Indië, in de onmiddellijke omgeving van het paleis van de gouverneur-generaal. Ook bekijken we de kalkrotsen van Tjeoeng. Temidden van een prachtig heuvellandschap staan deze kalkrotsen, die ontstaan zijn door warmtebronnen met geneeskrachtig water.

De Tjerimai

De reeds lang doorgewaande vulkaan Tjerimai in West-Java, wordt na 100 jaar plotseling weer actief. Door de vulkanologische bewakingsdienst wordt de vulkaan goed in de gaten gehouden en voor een algemeen onderzoek vliegt deze in de K.N.I.L.M. over de kraters heen.

Geïnteresseerden worden ook toegelaten als passagier en de piloot vliegt dicht over de vulkaan om deze goed te kunnen tonen. Het authentieke geluid dat hierbij te horen is, is indrukwekkend.

Het verlaten dorp

In Nias ligt niet ver van het strand het verlaten dorp waarvan niemand weet waarom het verlaten is. Kokospalmen midden in het oerwoud geven de plaats aan waar vroeger de voorouders met beelden herdacht en vereerd werden. De beelden die nog in overvloed op deze plaats aanwezig zijn, zijn 400 jaar oud.

Restauratie en huizenbouw

Het tempelcomplex Prambanan, dat groter is dan de Borobudur, wordt gerestaureerd. We bekijken verder het Minangkabouwse huis, een familie-woning, waar de vrouw de baas is. Ook zien we een brede straat in Nias met rijen huizen op palen.

Steenspringen

In Oraheli, een van de grootste dorpen in Zuid-Nias aan de Westkust van Sumatra, bevinden zich grote, bewerkte stenen met motieven, die verder in de hele Oost niet terug te vinden zijn. Dit zijn zetels van de dorpsheer.

Een oud gebruik hier is het steenspringen waarbij wordt gesprongen over een steen van twee meter hoogte, die in het midden van de straat staat.

Inheems Nieuwjaar

In Serang, West-Java, wordt door de inheemse moslim-bevolking Nieuwjaar gevierd op traditionele wijze met vuurwerk tot slot.

Maulodviering in de nieuwe moskee

In Batavia wordt, onder leiding van een godsdienstleraar, tijdens de viering van de geboorte van Mohammed een nieuwe moskee officieel in gebruik genomen.

Batavia

In Batavia zijn grote tegenstellingen te zien tussen de ruime Europese wijken met hun brede straten en moderne verkeer, en de wijken van de arme bevolking waar het voornamelijk gaat om het kopen en verkopen van allerlei waren, waaronder vis. Men leeft hier op straat, omdat het in de huizen te warm is. Op het Waterlooplein met zijn openlucht kapperszaken en verplaatsbare restaurants, spelen zich allerlei tafereelen af en aan het verbindingskanaal tussen de bendenstad en Weltevreden is men druk bezig met de was.

Inheemse scheepvaart

De inheemse scheepvaart bij Surabaya vormt een grote concurrent voor de grote scheepvaartmaatschappijen. Er werken goede zeelieden en ze varen tot diep in de Molukken. We zien beelden van vele schepen en men is bezig met het laden en lossen.

De begrafenis van Tjoh Tiang Kie

De begrafenis van de Chinese winkeldirecteur Tjoh Tiang Kie wekt veel belangstelling bij zowel de inheemse, als de Chinese en Europese bevolking. Nadat de kist in het graf is geplaatst, brengen de naasten van de overledene de laatste eerbewijzen door brandende wierook op de offer-tafel te plaatsen.

Stierenrennen te Bangkalan

In Bangkalan, te Madoera, worden door het bestuur stierenrennen geor-

ganiseerd. De beste spannen, voorzien van een prachtig bewerkt tuig, worden vanuit het hele eiland naar de rennen gestuurd. De winnende spannen worden voor de eretribune geleid en de drijvers, die op de sleden staan, voeren op muziek een dans uit. Deze indrukwekkende videoband bevat nog veel meer interessante onderwerpen, zoals een groots Adatfeest, een treinreis op Java, het herstel van het zelfbestuur in Celebes, het Serimpi-dansen aan het hof van Z.H. Mangkoe Negoro VII in Soerakarta, bezigheden in een zilversmederij vlakbij Yogyakarta, verschillende bezigheden van de Europeanen in Nederlands-Indië en het bezoek aan Bali van de landvoogd.

J. Zwaan

Opsporing gezocht

Personeel gezocht dat gewerkt heeft bij LTD 40 van het Basiscommando Batavia, gelegen aan de Willemslaan hoek Waterlooplein tegenover de kathedraal. Periode april 1947 tot eind 1949.

O.a. de Vries, ten Kate, Cor v.d. Meer (OVW Nefis), Mevr. v.d. Werf, De Korte, Bloemhard, Maj. Ir. A. Heynsius, Maj. Ir. B.W.J. Tinbergen en Kap. B.W.J. v.d. Linden.
Graag reacties aan J.C. Aandewiel, Peerlenburgh 14, 3601 JB Maarssen.
Tel.: 0346-568521.

Ook Katwijk heeft nu een gedenkplaat

Naast het gemeentehuis, bij het gedenkteken "De Leeuw", is op 22 april j.l. een gedenkplaat onthuld voor de 6 Katwijkers die niet uit het voormalig Nederlands-Indië zijn teruggekeerd. Bij de ontvangst in de trouwzaal memoreerde de burgemeester, B. van Wouwe, de periode 1945 tot 1949, waarin OVW-ers en dienstplichtigen naar Indië werden gezonden om orde en rust te bewerkstelligen. Dank zij de vasthoudendheid van het bestuur van VOMI Zuid-Holland Noord is de gemeente Katwijk uiteindelijk acoörd gegaan met het plaatsen van een plaquette ter nagedachtenis van deze 6 Katwijkse jongemannen. De voorzitter van VOMI Nederland, de heer J. Dijkema, sprak over de erkenning die eindelijk na zoveel jaren gestalte heeft gekregen. Dat de raad geen namen op de plaquette wilde, vond hij spijtig. De onthulling vond onder grote belangstelling plaats en na het klinken van de Last Post, één minuut stilte en het zingen van het Wilhelmus, konden kransen en bloemen worden neergelegd, waarvan velen gebruik maakten. In Zuid-Holland is wederom een plaats bijgekomen waar onze Sobats herdacht kunnen worden.

J.W. de Jong

VOMI Utrecht 10 jaar

Zaterdag 25 april 1998 was het feest in de Korporaal van Oudheusdenkazernes aan de Noodweg nr. 37 te Hilversum.

De VOMI-Utrecht vierde haar 10-jarig bestaan. Om 10 uur begon de ontvangst met koffie en cake. De voorzitter heette te 10.30 uur de vele aanwezigen welkom.

Jan Dijkema, de voorzitter van de VOMI-Nederland, sprak een opwekkend woord.

Er werden felicitaties uitgesproken, waarna een gezellig samenzijn met een drankje en een hapje aanving.

Alles was keurig verzorgd.

De band Mystic Moon speelde er vrolijk op los. De rijsttafel die de lunch inhield was voortreffelijk.

Na het copieuze maal kregen we een show van Indonesische klederdrachten te zien.

De zangeres/presentatrice Eve Ann en haar band uit Rotterdam bracht diverse Indonesische songs ten gehore. Heel leuk.

Eve Ann is, indien andere reüniecommissies hun bijeenkomsten willen opluisteren met haar zang- en danskunsten plus live-muziek, te

consulteren op telefoon 010-4193135. Ze resideert in de Du Perronstraat 102, 3076 HR te Rotterdam. Aan te bevelen. Op fraaie Indische dansen vergastte ons tevens de band Sigbuga Melati (Tel. 030-6932861). Het was in alle opzichten een geslaagde dag.

Ons aller hoop is dat de VOMI-Utrecht nog vele jaren met haar werk voor de Utrechtse Indië-veteranen mag kunnen voortgaan, en in de gelegenheid zal zijn nog een groot aantal van dergelijke gezellige bijeenkomsten te organiseren.

Proficiat en bedankt VOMI-Utrecht. Het was goed in uw midden te zijn.

J. Zwaan

Opsporing verzocht

John W. Merkus is, als één van de leden van het voetbalelftal (zie foto) van de MLD-basis Tandjong Priok 1948-1949, op zoek naar de andere leden. Hij is in september a.s. in Nederland om aanwezig te zijn bij het derde lustrum van deze OVW-ers. Hij zou graag de leden van dit voetbalteam willen ontmoeten, indien zij zich

kunnen herkennen van de foto. Diegenen, die zich kunnen herkennen kunnen contact opnemen met John W. Merkus, 12 A Landown Street, East Brighton, Victoria 3187 Australia. Tel. 03.9596.6789. Fax 03.9596.6769.

Vorbereiding monument in Deventer

Met de slogan "beter laat dan nooit" hebben enkele Indië-veteranen in Deventer het Comité Gedenksteen Nederlands-Indië gevormd. In goede samenwerking met het gemeentebestuur wordt voortvarend gewerkt aan de voorbereiding en uitvoering van een stijlvol en waardig herdenkingsmonument voor de gevallen in Nederlands-Indië en Nieuw-Guinea. Het is de bedoeling om dit monument in de 2e helft van september te onthullen. Binnenkort volgt de precieze datum.

Voor zover bij het Comité bekend zijn de volgende oud-inwoners uit Deventer en Diepenveen daar om het leven gekomen.

B. Ankersmit 4-1 RS,
R. Cruiff 1B1 Marbrig.,
H. v. Dartel 3 Marbrig.,
J. Dinius 4-1 RS,
H.v. Essen 2-1-11 RI,
F. v. Gorkom KNIL,
G. v. Gorkom 4 Eak paw,
G. Hettema 2-4-5 RI,
A. Jansen 3-3-11 RI,
M. Klunder Marbrig,
D. Nijmeijer 1-1-11 RI,
C. v. Straten Marbrig 5 Amph,
D. Udink KNIL 9 Eek,
F. Verdam 1-11 RI,
G. Visser 1-11 RI.

Nadere informatie over hen en over wellicht, bij ons niet bekende, andere omgekomen oud-inwoners van Deventer en Diepenveen, is bijzonder welkom bij: Comité Gedenksteen Nederlands-Indië ten name van:

J.A.M. Goossen,
van Oldenielstraat 43,
7415 EE Deventer.
Tel.: 0570-637766,
Fax 0570-632541.

Veteranen die belangstelling hebben de onthulling bij te wonen, worden verzocht hun naam en adres op te geven aan het hiervoor genoemde adres.

Sluitingsdata kopij

De sluitingsdata voor het inzenden van kopij voor de eerstvolgende 3 nummers van de 'SOBAT' zijn:

nr. 60	29-06-1998	augustusnummer
nr. 61	24-08-1998	oktobernummer
nr. 62	26-10-1998	decembernummer

Verenigingsnieuws

Drenthe/ Groningen

Secr. J. Plat, Sassenbergen 71
9531 GW Berger
Tel. 0599-235666.

Jaarvergadering

Het is gelukt. We hingen er al een poosje tegen aan. Dan dachten we, we zijn de grens gepasseerd, maar dan was er weer een verhuisbericht van een lid naar een ander deel van het land, of de betalingen van wat nieuwe leden waren nog niet binnen. De grens is door het bestuur hoogst serieus genomen.

Waar gaat dit over, zult u vragen. Over het 700ste lid van onze vereniging dat officieel zou kunnen worden ingeschreven. Wel nu, het 700ste lid is in maart genoteerd en op de jaarvergadering van 1 april j.l. door onze voorzitter in het zonnetje gezet. Dhr. J. Hoogenberg uit Emmen, viel deze eer te beurt.

nemen en voor mevr. Hoogenberg waren er bloemen. De 700-grens is al weer ruim gepasseerd en we hopen nog wat door te kunnen groeien in de toekomst. Help ons helpen, sobats. In Den Haag is het getal heilig.

De jaarvergadering was weer een groot succes. Nog nooit mochten er zoveel sobats met dames verwelkomd worden. Maar goed dat de zaal sinds de vorige jaarvergadering verbouwd is, want anders hadden we het niet gered om de 230 aanwezigen allemaal een stoel aan te kunnen bieden. Jammer dat de speciale gast voor deze dag, de C.d.K. van Drenthe, dhr. A.L. ter Beek, op het laatste moment heeft moeten afzeggen. Politiek be-rand in Den Haag over het Noorden was daar de oorzaak van. Maar we houden zijn bezoek op de één of andere bijeenkomst te goed, heeft hij laten weten.

Onze penningmeester kon namens de kascontrolecommissie voor zijn be-

vergadering weer herbenoemd voor een periode van drie jaar. Al met al een goede vergadering met daaraan gekoppeld een hele mooie dag bij "Onder de Hoge Dennen" in Witteveen. De stampotten waren weer zeer goed verzorgd en menigeen is tegen de avond met een prijsje uit de overvloedige verloting naar huis gegaan. Namens het bestuur weer hartelijk dank voor het uitgesproken vertrouwen in haar beleid van het afgelopen jaar. Vol goede moed gaan we aan het verenigingsjaar dat weer voor ons ligt beginnen.

Afdeling Assen

Op 11 maart werd hier het seizoen afgesloten met een middag verzorgd door de Stichting "Pikulan", gepresenteerd door dhr. G. Folkerts. Aanbevelingswaardig voor de andere afdelingen, zeer interessant en verzorgd. Zie artikel in "Sobat" febr. '98. Rest nu nog de husteis op 17 juni a.s.

Afd. Dalen-Zuid-Oost Drenthe

Dhr. Weisenbach uit Veendam was hier 25 maart aanwezig met een diaserie over "Het stroomdallandschap van de Drentse A". Een prachtige reeks van natuuroptnamen, verdeeld over de vier jaargetijden. Het bekijken is zeer de moeite waard.

Afdeling Groningen

Op 12 maart heeft men ze hier, samen met dhr. Frame uit Veendam, zien vliegen. De ballonnen dan op de dia's, met een prachtig verhaal over deze sport.

Afdeling Hoogeveen

Op 9 april was hier dhr. de Leeuw uit Meppel aanwezig met een diaserie over zijn laatste gehouden vakantie-reis door Indonesië. Men zag de 125 sobats met hun dames genieten van de prachtige natuur en landschappen in de gordel van smaragd. In stilte werd er door iedereen gehunkerd om

Uit handen van de voorzitter mocht dhr. Hoogenberg een VOMI wapenschild met inscriptie in ontvangst

leid en beheer van de penningen worden gedechargeerd. Verder werden de aftredende bestuursleden door de

SOBAT

al het gebodene nog eens weer in werkelijkheid te mogen aanschouwen.

Afdeling Meppel

Hier mocht men dhr. Jans Polling van radio Drenthe begroeten. Met zijn smeutige verhalen in het Drents, waarin hij veelvuldig de belevenissen uit zijn eigen familiekring belicht, is het voor hem geen kunst een aandachtig gehoor te krijgen.

Dit was dan het slot van het seizoen '97/'98. Voorlopig maken we even een beetje 'pas op de plaats'. We geven u de ruimte voor de tuin, de caravan of de vakantiereis in een hopelijk mooie zomer. We maken u nog even attent op de landelijke veteranendag op 4 juli a.s. in Dalen.

Een happening die u niet mag ontgaan. We rekenen op u en begroeten u graag even bij onze stand op de Pasar Baru.

In Memoriam

In de maand april ons ontvallen door de dood.

W. Veenstra, Pesse 3 april '98.

R. Hauwlo, Meppel 6 april '98.

J. Horstede, Rouveen 8 april '98.

We wensen de betrokken families de warmte en de liefde van hun naasten toe om dit zware verlies te verwerken. Onze oprechte deelneming.

De ene sobat is ons niet minder waard dan de andere. Sommigen kennen we echter wat van dichterbij als de andere. Neem het bestuur het daarom niet kwalijk dat wij een uitzondering maken door enkele woorden extra te schrijven bij het overlijden van Roelof Hauwlo.

Roelof, één van de eerste bestuurders van het toenmalige Vomi Drenthe eind jaren '80. Gedreven door zijn Indië-periode, die hij zeer intensief heeft beleefd, meende hij daar voluit tegen aan te moeten gaan.

Gezondheidsproblemen noopten hem in de begin jaren '90 daar mee te stoppen. Wel is hij vanaf het begin van het ontstaan van de afdelingen, bestuurslid van de afdeling Meppel geweest en gebleven tot aan zijn overlijden.

Roelof je was een zeer gewaardeerd bestuurslid binnen het bestuur van de afdeling Meppel en binnen het bestuur van VOMI Drenthe/Groningen. Wij zijn blij en dankbaar jou gekend te hebben.

J. Plat

Flevoland

Secr. Haf 75

8212 XN Lelystad

Tel. 0320-232366/06-51185814.

In Memoriam

Op vrijdag 13 maart j.l. vonden wij het droeve bericht dat onze sobat Dick Mulder op 7 maart was overleden en de crematie 11 maart had plaatsgevonden. Zaterdag 14 april werden wij gebeld dat onze sobat Dirk Romkes reeds in december 1997 was overleden, een wrede ontgoocheling. Op de bijeenkomst hebben wij de gebruikelijke stilte in acht genomen. Ondergetekende heeft persoonlijk de condoleances namens VOMI Flevoland overgebracht. Alsnog wensen wij de nabestaanden veel kracht en sterkte bij dit verlies. Selamat Tidoer Sobats.

Zaterdag 14 maart j.l. begon als gewoonlijk. Reeds voor 09.00 uur zwaaiden de poortdeuren van tangel "Kolkzicht" open. Het zou deze dag wederom een feestdag worden, tenminste dat was de opzet. En ... het is gelukt. De sobats en hun dames vulden alras de zaal, die bijna te klein bleek, doch dit werd zeer snel opgelost. Zo mocht de voorzitter, na een moment van stilte voor onze overleden sobats, allen, speciaal het Playback-Show-Team om ± 11.15 uur welkom heten. Na een enkele mededeling barstte de feestvreugde pas goed los, bingo en loterij werden afgewisseld met het optreden van een keur van artiesten, waarbij het applaus niet van de lucht was en het "droge schuren" der kelen alras de overhand kreeg. Maar wat wil je met zo'n programma, dan gaat menigeen uit z'n bol, edoch de kelen werden als vanouds gelaaid, de inwendige mens weer verwend door ons onvolprezen "Bar-Team, zodat de feestroes ongehinderd door kon gaan. Alle "Artiesten" waren zonder meer goed, echter Tineke Schouten met haar "buitenlandse" act spande de kroon en oogste dan ook veel bijval. Ondertussen had de tijd niet stilgestaan en waren wij genoodzaakt het programma iets te wijzigen, aangezien enkele "Artiesten" elders verplichtingen hadden, maar toch hun act wilden presenteren. Uiteraard werd één en ander geregeld, waardoor wij de dag konden besluiten met een fantastische loterij, waarbij velen

met één of meerdere mooie prijzen naar huis gingen. Zo kon de voorzitter om ± 17.00 uur, na een dankwoord aan de "Artiesten", allen danken voor hun aanwezigheid en inzet. Zonder hen was het wederom niet gelukt, allen wel thuis.

27 maart waren wij in samenwerking met de S.G.O. voor promotie van VOMI op de "Welkomst-Markt" te Dronten. Behoudens een enkele Drontense sobat die wij spraken, was het op z'n zachtst gezegd bedroevend dat zo weinig Nederlanders iets van het "Indië"-gebeuren weten. Edoch toch nog een oude sobat (nieuw lid) getroffen, bedankt Onno.

In verband met de afwezigheid van het "Bar-team" wordt de bijeenkomst van 6 juni verplaatst naar 13 juni en ... 18 juli vervalt, i.v.m. sluiting "Kolkzicht" (vakantie). U hoort hier later over.

Op 3 april j.l. hadden wij wederom een gesprek met de heer Chr. Leeuwe, burgemeester van Lelystad. Dit met het oog op een locatie in Lelystad. Het was een vruchtbaar onderhoud. 25 april a.s. zijn wij weer in onze Tangsi "Kolkzicht". Deze keer staat de bijeenkomst in het teken van de lente, (de Country-Dancers waren bezet) n.l. ... prijzen voor de loterij, bijv. een hardhouten tuinset; een rijdende barbecue; een grote tafelventilator en vele andere mooie prijzen. Wij hopen op een grote opkomst en vele "Nieuwe sobats". Selamat djalat.

Frits Frantzen

Friesland

Secr. Drostlaan 68

8303 EE Emmeloord

Tel. 0527-616717.

Ledenvergadering

Op 7 april hielden we onze ledenvergadering op de vliegbasis Leeuwarden. Ondanks dat we naast de vergadering geen extra activiteiten hadden was de zaal flink bezet en konden we er een gezellige middag van maken.

Hoogtepunt was wel de benoeming van twee ereleden. In dit geval twee dames. Op voorstel van het bestuur en met instemming van de ledenvergadering werden tot erelid benoemd de dames Z. Rumph en M. Kamminga, beiden woonachtig in Leeuwarden.

Mevr. Rumph was maatschappelijk werkster in dienst van de Stichting Dienstverlening Veteranen (zij nam op 17 april afscheid). Menig lid van ons die hulp nodig had zal haar van nabij kennen. Veel heeft zij op dit gebied voor de veteranen betekend en wij wensen haar in de vrije tijd die voor haar ligt veel goeds toe. Als tweede noemen we mevr. Kamminga. Zij is de secretaresse van de commandant vliegbasis. Al die jaren dat wij gebruik maken van de faciliteiten op de basis is zij een enorme steun voor het bestuur geweest en we hopen nog veel van die steun gebruik te mogen maken. Voor ons is zij eigenlijk de plaatsvervangend commandant. Beide dames ontvingen uit handen van de voorzitter een VOMI-schildje met inscriptie. Dames, welkom in onze vereniging en we zijn trots op jullie.

Bestuurslid Ide de Jong werd in zijn functie herkozen en gelukkig nam hij die benoeming aan. We kunnen hem niet missen. De heer Hoekstra te Wartena nam onder dankzegging voor de bewezen diensten afscheid van de kascommissie. Voor hem in de plaats werd de heer Van Noord te Sint Annaparochie benoemd. Aan het eind van de vergadering voerde de commandant vliegbasis, kolonel Booy, nog even het woord. De kolonel kwam afscheid nemen van zijn veteranen. Hij vertrekt binnenkort wegens benoeming in een andere functie bij de luchtmacht. Wij zijn hem dankbaar voor de genoten gastvrijheid. Al met al was het een gezellige middag en hadden we de gelegenheid voor een praatje onder het genot van een hapje en een drankje.

De 1000 gulden uitkering

Er zullen waarschijnlijk weduwen zijn van overleden sobats die niet op de hoogte zijn van de 1000 gulden uitkering. Als u die gevallen kent, wijs hen dan op het recht dat zij hebben. Ook al zijn zij geen lid van onze vereniging, dan kunnen zij toch voor vragen of hulp bij ons aankloppen.

Zij die een afwijzing op hun aanvraag hebben gekregen verzoeken wij om die afwijzing, of een copie daarvan, aan ons te zenden. Mogelijk is er nog wat aan te doen, al moet u er direct niet te veel van verwachten. We blijven op dit punt actief.

Busreis

Denkt u aan de busreis in september? Aanmelding en inlichtingen bij Ype Terpstra, Gabbemastr. 2, 8701 EE Bolsward. Tel. 0515-572179.

Tot slot

De ledenvergadering was de laatste activiteit van dit seizoen. Na de zomer hoort u weer van ons en hebben we de plannen voor de herfst en winter weer op een rij. Wij wensen u een goede zomer met veel mooi weer en vooral gezondheid. Onze hartelijke groeten vooral aan hen die ziek zijn en aan hen die het anderszins moeilijk hebben. Mocht u ons nodig hebben, u kent onze telefoonnummers.

Henk Leeman

Noord-Brabant Oost

Sect. J. v.d. Ham

De Kraan 80
5056 EC Berkel Enschoot
Tel. 013-5400380 / Fax 013-5400381.

Contactmiddag in Boxtel

Ook hier weer het bekende recept, maar dit keer viel de opkomst tegen. Hopelijk hebben wij hier de volgende keer meer succes, hoewel toch weer enkele nieuwe leden konden worden geboukt.

Telefoonnummer secretaris

Het nieuwe telefoonnummer is:
013-5400380
Het nieuwe faxnummer is:
013-5400381

Bijeenkomst in Oirschot

Op 2 april was het weer zover; de ontvangstaal in de kazerne liep al snel vol en na de openingstoespraak door de voorzitter begaf men zich naar de filmzaal, alwaar een optreden van Wieteke van Dort ons wachtte. Zoals verwacht, was dit wederom succesvol en de aanwezigen genoten dan ook met volle teugen. Na de rijstmaaltijd was er een toespraak door de voorzitter van VOMI-Nederland, waarbij tevens het 10.000ste lid werd gehuldigd. Elders in dit blad leest u hierover meer. Na de verloting, waarbij zeer fraaie prijzen ter beschikking stonden, ging een ieder weer voldaan naar huis en het organiserende comité kon, zij het

vermoed, terugzien op een geslaagde dag.

Op 10 september dit jaar wordt deze dag herhaald; er zijn nog plaatsen beschikbaar, dus haast u met inschrijven.

Monument Tilburg

De eerste bijeenkomst van het organisatie-comité heeft inmiddels plaatsgevonden en het ontwerp van het monument staat al op tekening. Wij zullen u steeds op de hoogte houden van de gang van zaken.

Herhaling verzoek

Wij missen nog steeds de adreslijst van het 6e Infanterie Bataljon, dat destijds in Nieuw-Guinea heeft gediend. Wie kan ons helpen?

J. v.d. Ham

Noord-Brabant West

2e sect. mevr. M.C.A. Looyen-van Reusel, Carnedijk 1
4706 EG Roosendaal
Tel. 0165-560546.

Bijeenkomst in Zevenbergen

Op 24 maart waren we bijeen in de gezellige zaal van onze sobat Aarts en zijn familie. De zaal was weer tot in alle hoeken gevuld en iedereen genoot van de gezellige sfeer. De voorzitter gaf wat alg. informatie en sprak ook over het delilé in Wageningen op 5 mei a.s. Voorts verzocht hij onze leden ingeval van een ernstige ziekte hiervan het bestuur in kennis te stellen. De hapjes, verzorgd door de familie Aarts, waren weer voortreffelijk en de loterij met mooie prijzen hielp weer mee om onze verenigingskas in een nog betere conditie te brengen. Dank aan alle medewerkers voor hun hulp en bijzondere inzet.

Jaarvergadering in Kruisland

Op 23 april onze druk bezochte jaarvergadering in zaal "Koch" te Kruisland. Er waren 245 personen aanwezig. De voorzitter, J. Mol, verwelkomt om precies 10.30 uur onze sobats met hun dames en gaat daarna over tot de herdenking van de sobats en de echtgenotes van onze sobats die ons in 1997 zijn ontvallen met daarna een minuut stilte. In zijn openingswoord verwelkomt hij

speciaal mevr. F. Zuidwegt van de S.D.V. en dhr. van Haalen van het alg. bestuur van VOMI Nederland en in het bijzonder ook onze oud-voorzitter P. Neis en de herea van de Wetering en Schelphout uit het Oost-Brabantse land.

De heer Mol gaf een korte terugblik over het afgelopen jaar, sprak in het kort over de toekomst van de Vomi en vroeg of de leden daar eens over wilden nadenken en hun mening daaromtrent op schrift wilden stellen en inleveren bij VOMI-Ned. en deelde tot slot mede dat er dit jaar ook weer een speciale damesbijeenkomst zal worden gehouden en verder onze excursie naar de Pasar Malam in Den Haag met drie volle bussen. Tot slot bedankte hij alle medewerkers van de activiteiten-commissie, de prijzenverzorgers, de parkeerbegeleiders, de postzegelverzamelaar, onze marinier uit Steenberghe voor zijn verhalen in de "Sobat", de leden die begrafenissen en crematies van onze overleden sobats bijwoonden en de bestuursleden voor hun inzet in het afgelopen jaar.

De jaarvergadering werd vlot afgewerkt. In de pauze werd aan alle aanwezigen door het bestuur een consumptie aangeboden.

Kort na de middag genoten wij van een voortreffelijke en vooral goed verzorgde Brabantse koffietafel.

Vervolgens was er een loterij met bijzonder mooie prijzen.

In de pauze van de loterij had ons bestuurslid J. Malpaard, gezorgd voor een uitstekende conferencier, "Den Teun", uit het West-Brabantse land. Wat hebben we met z'n allen gelachen om de grappen en komische woordspelingen van deze man. Bij sommige mensen liepen de tranen over hun gezicht en anderen kwamen niet meer bij van het lachen. Het was fantastisch.

Omstreeks vijf uur gingen allen tevreden huiswaarts.

Programma in het najaar

De volgende bijeenkomsten zijn vastgelegd en beginnen om 13.30 uur. Het kopje koffie staat voor u klaar.

1. woensdag 26 aug. in de Raayberg, Antwerpsestraatweg 267 te Bergen op Zoom.
2. woensdag 23 sept. in zaal Doornbos, Abdijstraat 26 te Breda.
3. dinsdag 20 okt. in zaal Aarts, Stationsstr. 37 te Zevenbergen.
4. dinsdag 10 nov. in het gebouw

"De Wieken", Gezellelaan 19a te Roosendaal.

Noteer deze data alvast in uw agenda.

Mevr. M.C.A. Looyen-van Reusel

Noord-Holland

Secr. E. pereboom
Postbus 2163
1000 CD Amsterdam
Tel. 020-6148604.

Regiobijeenkomsten

Woensdag 11 maart hielden we een bijeenkomst in "De Rode Leeuw" in Schagen. Er was een flinke opkomst, mede doordat 10 gasten, niet-leden, op deze bijeenkomst aanwezig waren. Van deze gasten hebben zes zich opgegeven als lid en 4 hielden het nog in beraad. Na de herdenking van onze gevallen en overleden sobats was er gelegenheid voor een gedachtenwisseling met het bestuur, waarvan druk gebruik werd gemaakt. Na de goedverzorgde lunch werd een film vertoond. Na de film hielden we de gebruikelijke loterij. Om 16.00 uur gingen we weer huiswaarts.

Jaarvergadering

Op dinsdag 7 april hielden we onze jaarvergadering in de Marine kaserna te Amsterdam. Er is de laatste jaren - ondanks de afmelding van een aantal zieken - toch een toename van het aantal bezoekers te melden. We waren deze keer met 235 personen. Het vergadergedeelte werd zeer vlot afgewerkt. Er waren weinig opmerkingen en vragen over de notulen van de vorige vergaderingen en over de jaarverslagen van de secretaris en penningmeester. Hoewel niet op de agenda staande, las de voorzitter een rondvraag in. Een sobat hield een zeer kritisch betoog over de veteranenpas. Hij vond dat die zeer weinig voorstelde en pleitte voor een pas die kortingen zou geven in winkels, hotels en reizen, etc. Hoewel het bestuur die verlangens bepaalt niet afwijst, waarschuwde de voorzitter voor een al te groot optimisme, omdat het ontstaan van de huidige "magere" pas al heel veel voeten in de aarde heeft gehad. Een andere sobat beklagde zich over de ontmoeting van de Minister van Buitenlandse Zaken met

een vroeger overloper/deserteur uit het Nederlandse leger en vroeg wat het bestuur van V.O.M.I. daartegen ondernam.

De voorzitter deelde mede dat bij elke voorgenomen ontmoeting het bestuur van V.O.M.I.-Nederland reageert met een protest, zowel bij B.Z. als de Nederlandse Ambassade in Jakarta. Dat is ook nu weer gebeurd.

De voorzitter zegt de vragensteller toe een fotocopy van de betreffende fax toe te sturen. Jaap Zwaan, redacteur van "Sobat", wordt in de gelegenheid gesteld het beleid van de redactie van "Sobat" uitteéén te zetten. Een sobat zou daarin graag contact advertenties opgenomen zien. De redacteur zal dat in de redactie bespreken.

Hierna vond de bestuursverkiezing plaats. Omdat er geen tegenkandidaten waren voorgedragen, stelde de voorzitter voor Leo Kanssen en Han Harmsen bij acclamatie te herbenoemen. Aldus geschiedde en der halve zijn beiden voor drie jaren herkozen. Daarna sloot de voorzitter de vergadering en vond de bestorming van de bar plaats.

Om 13.30 uur volgde een Marinewaardige rijettafel.

Na de lunch was er nog een gezellig samenzijn, waarin we genoten van de muziek van Max en Han. Met hulp uit de zaal verzorgde Leo Kanssen de loterij.

Voor de verschillende commissies zijn de volgende personen benoemd.

Kascontrole-commissie 1999:
J. ten Veen Amsterdam
A.J. Wittebrood Velsbroek

Commissie van beroep 1998/1999:

A. Nachbar Soest
J.H. Prenger Amsterdam
A.J. Wittebrood Velsbroek

E. Pereboom

Rivierenland/Oost Gelderland

Secr. R.W. Gosselink
Koekoekstr. 43
3815 SH Amersfoort
Tel. 033-4724090.

Omdat onze grote jaarlijkse bijeenkomst dit jaar gesplitst gehouden wordt (in april in Ede en in augustus in Apeldoorn) zal onze jaarvergade-

ring apart plaats vinden, waartoe hierbij de **algemene en enige kennisgeving, c.q. oproep**.

De vergadering wordt gehouden op woensdag 22 juli a.s. in Arnhem en de aanvangstijd is gesteld op 14.00 uur. Zodra ons bekend is hoeveel leden deze vergadering zullen bijwonen wordt een passende locatie besproken. Daarom verzoeken wij de deelnemers zich uiterlijk op woensdag 1 juli a.s. te melden bij onze secretaris, schriftelijk dan wel telefonisch (adres en telefoonnummer zie hierboven).

De agenda luidt:

1. Openting en herdenking van in 1997 overledenen.
2. Algemene mededelingen.
3. Ingekomen stukken.
4. Notulen jaarvergadering van 15 juli 1997.
5. Jaarverslag 1997 van de secretaris.
6. Financieel verslag boekjaar 1997.
7. Bevindingen kascontrolecommissie.
8. Benoeming / herbenoeming kascontrolecommissie.
9. Sociale aangelegenheden.
10. Bestuursaanstelling.
11. Wat verder ter tafel komt.
12. Rondvraag.
13. Sluiting.

Leden, die het bestuur willen komen versterken, worden uitgenodigd zich met een schriftelijke voordracht door tenminste 5 leden zich vóór aanvang der vergadering bij de secretaris te melden.

Utrecht en 't Gooi

Secr. *A.J.B. Martens*
Chico Mendesstr. 67
3573 AW Utrecht.
Tel. 030-2716895.

De jaarvergadering in de Kromhoutkazerne te door zo'n 60 leden bezocht, dat hadden er meer kunnen zijn. Het was de laatste keer dat we van deze ruimte gebruik mochten maken. Wij hebben een VOMI-wapenschild met tekst als dank aan de commandant aangeboden. Gelukkig hoorden we toen dat er op een ander gedeelte een nieuwe kantine gebouwd zal worden en kregen we inzage van de bouwtekeningen. We hebben toen maar meteen een optie genomen voor eind oktober.

De viering van ons 10-jarig bestaan is een succes geworden, ruim 400 personen hebben hier gehoor aan gegeven. Ook de commandant van deze kazerne hebben we een wapenschild met tekst "10 jaar VOMI Utrecht en 't Gooi" aangeboden. Felicitaties waren er van onze omliggende VOMI verenigingen en natuurlijk van VOMI-Nederland. Dhr. Dijkema heeft nog even het woord gevoerd en wat zaken aangehaald waar we als geheel nog voor bezig zijn, want we zijn er nog niet.

De band "Mistic Moon" zat te popelen om zich te laten horen en het mocht gehoord worden. Ook het optreden van de dansgroep "Bunga Melati" was een waar succes. De kleding was schitterend, maar de Spakenburgers mochten er ook wezen. Ieder lid kreeg een herinnering mee, een portefeuille met opschrift 10 jaar VOMI Utrecht en 't Gooi. Dat dit allemaal mogelijk was komt door dat eenvoudige regeltje bovenaan het girobiljet "een extra bijdrage is welkom". Langs deze weg wil ik namens het bestuur onze dank uitspreken dat u dat mogelijk hebt gemaakt. Ook de feestcommissie hebben prachtig werk gedaan. Verder wens ik iedereen nog een heel goede zomer en laten we maar genieten zo het nog kan.

A.J.B. Martens

De Veluwe

Secr. *J.J.C. Stramrood*
Binneahof 36
6715 DP Ede
Tel. 0318-638160.

Meeestal is het op een jaarvergadering niet zo erg druk, maar deze keer mochten we ons verheugen in een respectabel aantal sobats, die zich geroepen voelden aanwezig te zijn bij de verantwoording over het vorig jaar. Tijdens de herdenking van de vorig jaar overleden sobats werd een gedeelte van de liturgie gezongen door het Utrechts Byzantijns koor. Het was weer gezellig, zoals van ouds en na de vergadering die vlot verliep, hebben we ons weer tegoed gedaan aan een heerlijke loempita van het Tehuis en werd de middag verder doorgebracht met verhalen over vroeger en een video over het leger van 1917. Voor de liefhebbers, de video

komt uit het Nederlands Filmarchief. (Distributie: VDA-Media Matters, Bilthoven).

Voor deze vergadering hadden we wat artikelen van het Fonds Sociale Zorg meegenomen, waarvan een groot aantal door onze sobats werd gekocht. Op de volgende bijeenkomst hopen we weer het één en ander te verkopen voor het goede doel. Wanneer u deze "Sobat" in de bus krijgt is het alweer juni en gaan we ons voorbereiden op de vakantie. Ik mag u dan ook, namens het bestuur, een prettige vakantie met veel mooi weer toewensen en tot ziens.

Jaap J.C. Stramrood

Zeeland

Secr. *J. Kloet*
Veldzichtweg 4
4456 RN Lewedorp
Tel. 0113-612391.

Reizen

Onze 5-daagse reis, Belgische Ardennen en omgeving, met als vakantieplaats Bouillon, in de vallei van het riviertje de Semois, heeft als vertrekdatum 21 sept. a.s. We zijn thans bezig met de reserveringen en hopen u binnenkort meer mede te kunnen delen. We reizen met een comfortabele touringcar, voorzien van verfrissingsmogelijkheid en deskundige chauffeur/reisbegeleiding.

Op 7 september gaan wij weer vanuit onze provincie per touringcar naar het Nationaal Indië-monument in Roermond. Wij gaan na deze, voor velen een vermoeiende reis, aan het eind van de reis een gezellig gezamenlijk diner gebruiken. Nadere informatie ontvangt u te zijner tijd.

Monumenten

Het bestuur is de laatste maanden actief geweest bij gemeentebesturen voor de medewerking voor het plaatsen van een gedenkteken voor de gesneuvelde inwoners.

In Kapelle zal in alle kernen gedenkplaten worden aangebracht. Helaas kan ik u op dit moment nog geen datum vermelden.

In Veere is recentelijk een positief besluit genomen en zal tot uitwerking worden overgaan.

Met de gemeenten Middelburg en Vlissingen zijn we in een vergevorderd overleg en daar wordt eveneens een positief advies gegeven. Met Schouwen-Duiveland zijn we in een vergevorderd stadium wat bespreking betreft, maar moet nog nader worden uitgewerkt.

In Memoriam

Helaas moeten wij u weer mededelen dat enkele VOMI sobats door de dood ons zijn ontvallen.

Wij noemen hun namen: W.M. Schiettekatte, Middelburg, 14-4-'98 en J. Harinck, Vlissingen, 29-4-'98. Wij wensen hun families de warmte en de liefde van hun naasten toe om dit verlies te verwerken.

J. Kloet

Zuid-Holland Noord

Secr. J. Ausma
Lisztstr. 117
2551 TC Den Haag
Tel. 070-3976413

Regio-bijeenkomsten

Dankzij de inzet van onze regio-vertegenwoordigers kijkt het bestuur met tevredenheid terug op de bijeenkomsten in Alphen a/d Rijn (24 februari), Roelofarendsveen (10 maart) en Delft (25 maart). De opkomst en sfeer was goed en in Roelofarendsveen konden we ons 1100ste lid begroeten. De bijeenkomsten in Leiden en Den Haag zijn naar het najaar verschoven.

Excursies

De dagexcursie naar het Fort en het Raddingsmuseum was succesvol, 53 leden kwamen naar Hoek van Holland en in een gezellige ambiance werd gezamenlijk de nasi-maaltijd genuttigd. Als u dit leest zijn we op 29 april j.l. met 2 bussen, vanwege 80 deelnemers, naar het oorlogs- en verzetmuseum in Overloon en aansluitend naar Bronbeek geweest. Ook de trip naar Normandië (25 - 29 mei) is inmiddels achter de rug en we zullen in het augustusnummer hiervan verslag doen.

Jaarvergadering

Op 13 mei hebben we onze algemene ledenvergadering gehouden, bijzonderheden hierover zullen wij in het augustusnummer vermelden.

Ledental

Het ledental is inmiddels gegroeid tot 1118 en dankzij de inzet van onze penningmeester en sociaal commissaris zijn alle contributies geïnd.

Oproep

Voor de regio Den Haag, Voorburg, Rijswijk hebben wij dringend behoefte aan de uitbreiding met een regio-vertegenwoordiger. Een keer per jaar is daar wat werk aan verbonden, dus veel tijd gaat het u niet kosten. Voor nadere informatie kunt u zich met onze secretaris in verbinding stellen. Ook zijn nog steeds suggesties welkom over de invulling van onze regiomiddagen resp. over lokaties die enigszins betaalbaar zijn.

Adreswijzigingen e.d.

Zendt berichten over verhuizing of overlijden altijd aan onze secretaris J. Ausma, Lisztstr. 117, 2551 TC Den Haag. Tel. 070-3976413.

J.W. de Jong

Zuid-Holland Zuid

Secr. A.G.J. Geurink
Oranjelaan 3
3311 DH Dordrecht
tel. 078-6130180.

Jaarlijkse ledenvergadering op 22 april 1998

In aanwezigheid van bijna 200 deelnemers/sters opent voorzitter Ger de Jong de vergadering. Als eerste handeling noemt hij de namen van 44 sobats die in 1997 en tot op heden zijn overleden en staande worden zij gedurende één minuut stilte herdacht. Dan volgen de agendapunten Binnengekomen stukken en Notulen algemene ledenvergadering 1997. Daarna volgt het jaarverslag 1997 door secr. Arnold Geurink, als volgt samengevat: Door overlijden moesten wij helaas ook dit jaar en reeds in 1996 afscheid nemen van vele leden. Hun namen zijn zojuist genoemd. Waar mogelijk hebben wij als bestuur blijk van medeleven gegeven door aanwezigheid bij hun uitvaart. Onze vereniging VOMI Zuid-Holland Zuid telt per einde 1997, niettegenstaande overlijden en opzeggingen, een ledental van 1240. In 1997 zijn we gestart met onze gebruikelijke Nieuwjaarsreceptie op 7 januari in Zorgcentrum "Meerweide" in

Rotterdam. Deze werd door meer dan 300 personen bezocht. Het bestuur is 15 keer in vergadering geweest gedurende het afgelopen jaar. Niet inbegrepen vergaderingen van het DB en de zgn. werkgroep voor het organiseren van contactbijeenkomsten en reünie-reizen. De contactmiddagen/bijeenkomsten werden gehouden in Spijkenisse - Rotterdam-IJsselmonde - Dordrecht - Rotterdam-Ommoord - Giessenburg en Middelharnis. De belangstelling voor deze bijeenkomsten was dermate goed dat deze een vaste plaats in onze activiteiten hebben ingenomen. De invulling van deze middagen kost dikwijls de nodige hoofdbreken. Door het optreden van het Senlorenorkest SOREO en het trio "Eve" kunnen we terugzien op een juiste keuze van programma's en zeer geslaagde bijeenkomsten. Giessenburg, waar we nog iets goed te maken hadden wegens een tegenvallende middag het jaar daarvoor, is ruimschoots geslaagd. Middelharnis, evenals vorig jaar, werd ook uitermate goed bezocht. Voor herhaling vatbaar. Wij hebben in 1997 ook weer een reünie-excursie kunnen maken op 14 en 21 nov. naar Blerick en het Oorlogsmuseum in Overloon. 414 personen namen hieraan deel. In de loop van 1997 zijn na vele, dikwijls moeizame en tijdrovende besprekingen in de volgende gemeenten monumenten resp. gedenksteden onthuld: Goedereede - Liesveld - Albrandswaard - Oud-Betjerland - Cromstrijen - Strijen en Hardinxveld-Giessendam. Nog diverse zullen in 1998 volgen. Onze voorzitter kreeg na afloop van de onthulling van het monument in Oud-Betjerland op 20 juni 1997 de zilveren divisiespeld van 1 Div "7 Dec" uitgereikt door Generaal-Majoor C.H. Nicolai als blijk van erkentelijkheid voor de inmiddels vele gerealiseerde monumenten c.q. gedenksteden in Zuid-Holland Zuid. Het bestuur was tegenwoordig bij de uitreiking van het Draaginsigne Gewonden aan VOMI-leden. Een VOMI-peleton, waarin 10 leden van ZHZ, heeft op 5 mei in Wageningen met het defilé meegelopen. Diverse bestuursleden waren op 4 mei aanwezig bij plaatselijke dodenherdenkingen en op 5 september in Roermond bij het Nationaal Indiëmonument. Vele leden hebben wij kunnen helpen bij hun aanvraag voor de f 1000,- erkennings-uitkering. Tevens kwamen er nog talloze aanvragen

binnen voor het verkrijgen van de Veteranenpas. Ons bestuurslid Jaap van Breugel, die de sociale belangen behartigt, heeft samen met zijn contactmedewerkers veel en goed werk t.b.v. onze leden verzet. Helaas is hij langdurig uitgeschakeld door ziekenhuisopname en twee ingrijpende hartoperaties. Wij hopen hem in de loop van 1998 weer in ons midden terug te zien. Wij kunnen nog vermelden dat VOMI-Nederland per einde 1997 ruim 9000 leden telde (de 10.000 inmiddels gepasseerd) en daarmee veruit de grootste veteranenvereniging in ons land is. Aldus het verslag van secr. Arnold Geurink.

Vervolgens is onze penningmeester aan de beurt om Financieel verslag te doen over 1997. Hij begint met te zeggen: "Ik ben een man van cijfers, maar van weinig woorden. Het financieel verslag 1997 ligt op alle tafels ter inzage en ik zou willen zeggen: "heeft u vragen, vraagt u dan". Kennelijk zijn alle aanwezigen onder de indruk van de duidelijke financiële opstelling en hoeft hij op slechts één vraag te antwoorden. Er is in 1997 een positief resultaat geboekt en samen met een ontvangen donatie van f 160,- en toevoeging van f 1000,- uit de reserves is een fonds gevormd om zaken zoals ziekenbezoek e.d. op te vangen. Aldus de weinige woorden van onze penningmeester, doch des te meer een helder financieel verslag dat het reilen en zeilen van VOMI ZHZ gestalte geeft.

De kascontrolecommissie geeft verslag en leest een door hen ondertekende verklaring van décharge penningmeester en bestuur voor. Sobat Lagauij van deze kascontrolecommissie zwaait lof toe aan Arie van Stenis voor de wijze waarop deze jaar in jaar uit zijn taak opvat en verricht. Hierop volgt applaus van de 200 aanwezigen.

Aan de beurt is Henk Barmentlo die verslag doet van de Sociale Zaken. Hij neemt deze zaken waar zolang Jaap van Breugel hiertoe niet in staat is. Henk Barmentlo licht toe wat er in 1997 zoal plaats vond en doet mededeling omtrent een gevormde commissie met betrekking tot een mogelijk bezoek van nabestaanden naar de Erevelden in Indonesië. Hij brengt dank uit aan de regiomedewerkers voor hun inzet in 1997. Punt 09 van de agenda betreft benoeming en/of her-

benoeming van bestuursleden. Volgens schema zijn aftredend G. de Jong (voorz.), A.G.J. Geurink (1e secr.) en J.H. Breugel (Soc. Zaken). Er zijn geen tegenkandidaten ingekomen en de zittende bestuursleden worden door de aanwezigen met handopsteken wederom voor een volgende zittingsperiode herkozen. Voorzitter de Jong zegt tot de aanwezigen dat het huidige bestuur aan uitbreiding c.q. aan vervanging toe is. Hij noemt twee kandidaten, t.w. Gerard Ritstier en Herman Schox en stelt beiden voor. Zij hebben ruime bestuurlijke ervaring. Gerard Ritstier zal Sociale Zaken ZHZ ondersteunen en Herman Schox zal ondersteuning geven aan besprekingen voor het totstandkomen van monumenten. De kandidatuur van beiden wordt door meervoudig handopsteken in de zaal bekrachtigd en zij worden uitgenodigd om, ondersteund door applaus vanuit de zaal, achter de bestuurstafel plaats te nemen. Beide zijn "jonger" dan wij "ouderen" en derhalve kunnen zij uitsien naar hopelijk een lange zittingsperiode als bestuurslid ZHZ. De overige agenda-punten, t.w. Wat verder ter tafel komt - Rondvraag en Sluiting van de vergadering worden in verhoogd tempo afgewerkt, want het is inmiddels al kwart voor vier geworden. Tijd om nog een video-reisverslag te tonen is er niet meer omdat de zaal om 16.30 uur beschikbaar moet zijn voor andere activiteiten dan die van de VOMI. Voorzitter de Jong sluit de vergadering met dank aan allen voor een geweldige opkomst, zeker voor een ledenvergadering. De resterende drie kwartier worden anderszins doorgebracht met praten, een drankje, het uitwisselen en beantwoorden van vragen, kortom het intensieve contact van Indiëgangers onderling in de gebruikelijke kameraadschappelijke sfeer.

Aanvulling lijst contactpersonen sociale zaken

H.H.M. Mergler, Weverstr. 47, 2951 BZ Alblasterdam, telefoon 078-6913515.
G.J. Ritstier, Reviusstr. 25, 3314 AP Dordrecht, telefoon 078-6132572.

Rectificatie telefoonnummers:

G. v.d. Laan - het juiste nummer moet zijn: 010-4749206 (het in "Sobat" nr. 58 genoemde nummer is niet juist)

H.C. Clasquin

Limburg

Secr. L.C. Zéguers,
Zonstraat 118
6463 AE Kerkrade
Tel.: 045-5454013.

Op het moment dat wij dit schrijven kunnen wij terugblikken op een goed bezette en vlot verlopen jaarvergadering en is ook de Normandiëreis weer achter de rug. Een reis die toch wel overschaduwd werd door dat één van de deelnemers niet alleen maar zijn polstas met papieren ontvreemd werd, maar dat hij ook nog ziek werd en zelfs in het hospitaal opgenomen moest worden en daar later met een camper vanuit Nederland opgehaald moest worden. Gelukkig gaat het hem nu weer veel beter. Jan, vanaf deze plaats van harte een algehele beterschap gewenst. Wel is hier weer duidelijk gebleken dat onze veteranenpas in het buitenland meer waarde heeft dan in ons eigen land. De dokter die Jan behandelde, naar het ziekenhuis teed en daar nog enkele uren bleef, wilde van geen betaling weten.

Nu, wanneer deze Sobat bij U in de bus is gevallen, behoort ook onze jaarlijkse reünie alweer tot het verleden, evenals de twee excursies naar de AWACS-vliegbasis en komt de vakantie met rasse schreden in zicht. Wij wensen U allen een bijzonder fijne vakantie toe, of U nu op reis gaat of niet. Met het oog gericht op het nog resterende deel van het jaar 1998 zien wij dat er nog heel wat te doen valt en laten wij hiernaarvolgend dan ook nog even de in die tijd te houden activiteiten e.d. volgen.

7 september: Nat. Dodenherdenking te Roermond

15 september: Veteranenbijeenkomst in Café Goebbels, Markt 49 te Kerkrade. (deze wordt om 13.00 uur voorafgegaan door een korte herdenkingsplechtigheid bij het op 13 september 1997 onthulde, vlakbij gelegen Indië-monument)

22 september: Veteranenbijeenkomst in het Broencafé, Marktstraat 3 in Echt.

6 oktober: Veteranenbijeenkomst in Café De Sport, Wilhelminaplein 14 te Horst.

20 oktober: Veteranenbijeenkomst in Café 't Groene Woud in Weert

SOBAT

10 november:

Veteranenbijeenkomst in Café Vics, Moyalsweg 6 te Beringe en als laatste

17 november:

Veteranenbijeenkomst in het Trefcentrum 't Loon, Pater beatusstraat 1 in Heerlen.

Deze veteranenbijeenkomsten beginnen allemaal om 14.00 uur en eindigen tegen 17.00 uur en zijn voor iedereen vrij toegankelijk, dus ook zeer zeker, het wordt zelfs op hoge prijs gesteld, voor de dames van de Indië-veteranen.

L.C. Zéguers

Canada

Sect. D. Walinga
12 Leacrest Street, Bramalea
Ontario, Canada L6S 3K6
Tel. (905)-457-8782
Fax. (905)-457-8929.

Onze algemene bestuursvergadering met alle districtsvertegenwoordigers van Ontario op 11 maart 1998 in Burlington (Ont.) was zeer productief en werden vele nieuwe plannen en ideeën voor 1998 naar voren gebracht. Na een lange discussie is besloten om de jaarlijkse algemene picknick VOMI-Canada weer te gaan houden in Rockwood (Ont.) op woensdag 15 juli 1998 en het niet te gaan splitsen in een bijeenkomst ten Oosten van Toronto en een bijeenkomst ten Westen van Toronto. Het wordt te bewerkt voor het bestuur om dit in twee plaatsen te gaan organiseren (afstand 300 tot 400 km).

Alle 19 districten hebben nu hun eigen districtsbijeenkomst voor deze zomer vastgesteld. Een enkele zelfs twee keer in 1998.

District #13, Alberta (Calgary) houdt hun lunches elke twee maanden in een Indonesisch restaurant in Calgary. Soms zijn er meer dan 40 sobats met hun echtgenote/partner aanwezig.

District #13, Alberta (Edmonton) met slechts 10 leden tot nu toe, is bezig om gezamenlijk iets te organiseren in mei 1998.

District #7 (Barrie/Ontario) Noord Ontario, heeft plannen voor een tweedaagse reis naar het gebied Sundbury (400 km vanaf Toronto) in Noord-Ontario voor een excursie naar

de ondergrondse Inco-Nikkelmijnen en Science-North Exhibition. De sobats uit andere districten van Ontario zijn ook welkom.

Door de te grote afstanden in Canada en U.S.A. blijven de zgn. districtsbijeenkomsten zeer belangrijk om de contacten onder elkaar te behouden. District #19 (U.S.A. en Californië) wordt nu vertegenwoordigd door Jan Nyssen in Sant Jose (CA).

De verzending van de "Sobat" naar onze leden in Canada en U.S.A. is op verzoek van VOMI-Nederland gewijzigd in verband met de hoge portokosten (f 3,50 per stuk). De "Sobat" (400 tot 500 stuks) zullen vanaf april 1998 bij prioriteitspost verzonden gaan worden naar VOMI-Canada in Bramalea. Een postzegel van \$ 0.90 voor Canada en \$ 1.17 voor U.S.A. is dan voldoende. Het brengt meer werk voor VOMI-Canada met zich mee en ook ongeveer een extra van \$ 1000,- aan kosten, maar dat hopen we te vinden in het budget van 1998 - 1999. Canada \$ 3000 Airlines Ltd. die ons ieder jaar verraste met twee retour tickets Toronto - Amsterdam, heeft nu hun overleg gewijzigd in om de twee

jaar. Dit is dus ook een financieel tegenslag, aangezien dit ieder jaar op onze jaarlijkse picknick een aardige prijs voor onze verloting was. In 1999 kunnen we er weer op rekenen.

Het sect. VOMI-Canada heeft tot nu toe meer dan 50 verzoeken ontvangen uit de U.S.A. voor het toezenden van een aanvraagformulier ter verkrijging en in aanmerking te komen van de f 1000,-. Velen hadden nog nooit van de VOMI gehoord en de Indlégangers kregen dan ook meteen een aanmeldingsformulier bijgesloten om lid te worden van VOMI-Canada. De portokosten werd door VOMI-Canada betaald. Als zich nu 4 nieuwe leden aanmelden, dan zijn de kosten er weer uit.

Van onze U.S.A. leden hebben wij het verzoek mogen ontvangen om op het lint aan de kran. die op 7 september in Roermond gelegd wordt, te vermelden "VOMI-Canada en U.S.A.". Het verzoek is door het bestuur aangenomen.

D. Walinga

Bijeenkomst in Canada

In oktober was er een groep veteranen van 403 B.I. in Toronto (Canada) bijeen. Op bovenstaande foto ziet u ondervermelde veteranen:
John Ravenhorst; Stetse de Jong;
Andras Kemper; Durk Hoekstra; Jaring

Bakker; Wiebe Bakker en Gerbrand Nijk.
Wel aanwezig, doch niet op de foto was Jan Lodewijks.
Ingezonden door Jaring Bakker, sociaal consultant Oost-Nederland.

Onderscheidingen

Koninklijke onderscheiding voor Jan Plat

Een groot aantal familieleden, belangstellenden en het gehele bestuur van VOMI-Drenthe/Groningen met hun dames waren al op tijd aanwezig in "Het Anker" te Borger op woensdag 29 april 1998.

Ook mevrouw T. Slagman-Bootsma, burgemeester van de gemeente

aanleiding hem te benoemen tot lid in de Orde van Oranje Nassau. De bij de onderscheiding behorende versierselen werden hem door de burgemeester met vreugde opgespeld. De voorzitter van de VOMI memoreerde nog het vele werk, dat door Jan Plat was gedaan om alles in goede banen te leiden en bood hem namens bestuur en leden het VOMI-wapen-

Borger-Odoorn was reeds aangekomen, toen om 10.00 uur precies Jan Plat binnentrad voor een z.g. bespreking over een op te richten monument in Borger. Groot was zijn verbazing, toen bij het binnentreden er niet een enkeling aanwezig was, maar een veel groter aantal. Wat moeten mijn kinderen en kleinkinderen hier doen? Nadat de heer G. van Dalzen ieder een welkom had geheten en de burgemeester het woord kreeg, werd alles duidelijk.

Zijn vele werkzaamheden als secretaris van het bestuur van de VOMI en zijn activiteiten voor kerkelijke en maatschappelijke organisaties nu en in het verleden waren voldoende

schild met inscriptie aan. Uiteraard werd ook zijn vrouw niet vergeten. Door burgemeester, bestuur VOMI en diverse belangstellenden werd haar een bloemstuk overhandigd. Een duidelijk verraste Plat dankte de burgemeester en alle aanwezigen voor de ontvangen onderscheiding. Met de "Sobat" van april in de hand, opengeslagen bij blz. 9 memoreerde hij nog zijn gedachten waarmee hij naar deze bijeenkomst was gegaan, nl. mede zorg te dragen voor een op te richten monument in Borger.

G. van Dalzen

VOMI

COLLECTORS ITEM

Wij kunnen bij voldoende belangstelling in het bezit komen van **50 SEIKO herenhorloges** met titanium plated kast met grijzige wijzerplaat en zilverkleurig ons logo VOMI en verder 1 t/m 12 en secondenpunten en wijzers en secondenwijzer ook in zilver.

Prijs f 65,-, exclusief verpakking en porto.

Mocht u serieuze belangstelling hebben, stuurt u ons dan een briefkaart met opgave van naam, adres etc., naar:

Fonds Sociale Zorg
Oost Kanaalweg 12A,
2461 EP Ter Aar

V.B.

Koninklijke onderscheiding Dries Mensen

Dhr. Mensen werd benoemd tot Lid in de Orde van Oranje Nassau. Deze

onderscheiding mocht hij ontvangen uit handen van burgemeester

S. Faber van Hoogeveen. Dhr. Mensen heeft een lange staat van dienst en heeft vele functies in verschillende verenigingen gehad.

Hij is lid van de VOMI afdeling Hoogeveen en als zodanig lid van de monumentencommissie van de VOMI afd. Hoogeveen en omstreken, mede initiatiefnemer en medeontwerper van monumenten in Hoogeveen, Zuidwalde en Westerbork.

Verder is hij lid van vele andere verenigingen, o.a. lid van de reünie-commissie van de 1e Park Compagnie Genietroepen van de 7 dec. Div. Na het officiële gedeelte heeft dhr. Mensen nog een dankwoord uitgesproken, mede namens de twee andere gedecoreerden.

Het was een prachtige ochtend met familieleden, vrienden en kennissen.

V.O.M.I.

Onderscheidingen

Met gepaste trots melden wij dat is uitgereikt aan:

J. van de Broeke - Dordrecht
Draaginsigne voor gewonden - 11.03.98

C.A. Beglinger - Drachten
Draaginsigne voor gewonden - 14.09.97

J. Dijkema - Voorschoten
Ridder in de Orde van Oranje-Nassau - 29.04.98

E. Weverink - Enschede
Draaginsigne voor gewonden - 19.07.97

J. Plat - Borger
Lid in de Orde van Oranje-Nassau - 29.04.98

D. Mensen - Hoogeveen
Lid in de Orde van Oranje-Nassau - 29.04.98

P.W. Kuyvenhoven - Noalduijk
Lid in de Orde van Oranje-Nassau - 29.04.98

T.D. Roest - Hardinxveld-Giessendam
Ridder in de Orde van Oranje-Nassau - 29.04.98

Voor hen die het Draaginsigne voor Gewonden hebben ontvangen zijn wij zeer verheugd met deze uiteindelijke erkenning en voor de anderen onze oprecht gelukwensen met de toegekende onderscheiding.

V.B.

RINDU (Heimwee)

Wat is toch dat vuur dat in mij branden zo mijn hart verwarmd.
Ina, het is het wonder van jouw natuur dat mij aan jouw herinnerd, ieder uur.
Jouw prachtige kleuren
de bloemen die zo heerlijk geuren.
Ik hoor en zie de waterstromen
die van trotse bergen komen.
De toppen naar de hemel gericht
't is alles net een mooi gedicht.
O konden wij mensen maar zo in harmonie leven.
Samen, niet nemen, maar altijd geven.
Echt, soms kan ik mijn tranen niet bedwingen.
Als ik denk aan al die mooie dingen,
de heimwee knaagt, het doet zo'n pijn
zo ver van lieve vrienden verwijderd te zijn.
Het is hier stil en koud en grauw.
Ik verlang terug, ik hou van jou.
O, Ina, Gordel van Smaragd
Je flonkert als een ster in de nacht.
Maar ik kom terug, ik wil je weer ontmoeten
En al je lieve mensen begroeten.
Genieten van je schone natuur,
Daarnaar verlang ik ieder uur
O lieve God geef mij Uw zegen
Opdat ik mij straks weer op Ina's bodem kan bewegen.

Jos Hutchison,
Driebergen

Nieuwe leden sinds Sobat 58

Opstelling nieuw ingevoerde

leden in computeradministratie van 20 maart tot 9 mei 1998.

Moens J.L.	's Gravenpolder	Kuyvenhoven P.A.	Katwijk	Mount W.	Toronto Ont. MAK
Hoogervorst P.H.	Airlanderveen	Engelberts G.	Kempville Ont.	Vries R.M. de	219 Canada
Pannekeet C.T.H.	Alkmaar		KOG I? Canada	Berkel M. van	Triemen
Hannes H.	Alliston Ont. L9R	Buist J.	Kingston Ont. K7K	Groenhuis B.F.H.A.	Utrecht
	IS1 Canada		Q9 Canada	Kivet D.E.	Utrecht
Toembreker L.	Almere	Doorn-Kocatra L.	Kollum		
Schoneveld A.C.	Alphen a/d Rijn	Homerma A.	Kollum	Eidenberg E.	Vancouver BC
Huisman A.	Amersfoort	Kammen I van	Kollum		V5X 1E1 Canada
Elcedjse W.P.	Aassendelft	Slaqter B.	Kollum		Veulo
Pelkmans C.	Boarle Nassau	Visser S.	Kollum	Hattun D.J. van	Vlaardingse
Adriens J.H.	Beek	Zweers A.	Koudekerk a/d Rijn	Leeuw A.	Vlissingen
Bäcker J.G.	Beek	Rietveld J.J.H.	Landgraaf	Muller A.	Voorburg
Bongard P.J. v.d.	Beeg a/d Maas	Groenendijk J.	Leiden	Ellewijk J.J. van	Vught
Belzer H.	Bergwijk	Hemert J. van	Leiden	Luiten A.	Waalwijk
Roos J.Th.A. van	Berkel en Rodenrijs	Driel J. van	Lelystad	Appels G.	Wierland
Doerendans A.	Berkel-Enschot	Oudhausen F.L. van	Lelystad	Schouten J.	Waddinxveen
Schiphol G.	Berlikum	Folkerts A.	Lollum	Bakker-Zooyen D.	Wognum
Muyres P.L.	Boen	Koeteweg J.J.	Middelhamts	Rood H.	Workum
Bornhof D.	Boxtel	Peus G.D. de	Mijnsherenland	Bootsma G.	Zevenhuizen
Brank C. v.d.	Boxtel	Maurik L. van	Milbeek	Leeuw PH. van	Zierikzee
Clauassen J.	Boxtel	Tuinhof A.	Minnenstege	Westen J.M. van	Zoetermeer
Korpol A.	Brielle	Coet H. de	Moergestal	Straalen K.D.C. van	Zuidwilde
Sloan J. van	Buchten	Dijk-van Lochum C.A. van	Moerkapelle	Aalfs H.	Zwaagdijk
Moos H.	Burgosville Ont.	Straalen J. van	Monster	Ruiter C.	Zwagerbosch
	NOJ 100 Canada	Heuvel J. van der	Maardrecht	West L. van der	Zwijndrecht
Demmers A.	Calgary AB. T3b	Vulje J.C.	Nieuw Vennepe	Boogaard C.	
	1G1 Canada	Veen P.C. van	Noorden	Diependaal G.J.	
Meijner J.	Castricum	Mulder J.J.	Oosterhout		
Starke J.	Dedemsvaart	Puuns P.H. v.d.	Otterlo		
Doorn L.C. van	Delft	Nivard J.	Philadelphia pa		
Eijk-Sandbergen W.J. van	Den Haag	19115-4102	U.S.A.		
Franke-Atma A.	Den Haag	Maijers J.	Poeterholt		
Hoovers N.	Den Haag	Put G.	Regina Sask S4S		
Kraa J.	Den Haag		2G? Canada		
Fierens J.	Dinteloord	Deugd G. de	Ridderkerk		
Kuster H.L.	Doestbrug	Haykoop-Mobenaar J.N.	Ridderkerk		
Louwman H.E.	Dordrecht	Scheppingen L.W. van	Rijpwetering		
Jongeneel D.	Dover CT17 98t	Heerschap D.T.M.	Rohel		
	Kent	Korwenhoven I.	Rooendaal		
Bogget P.H. van	Echt	Voorbraak W.C.	Rooendaal		
Hark L. v.d.	Eindhoven	Verhoeven W.	Rotterdam		
Wenstocht J.	Eindhoven	Jansen J.A.	Rosenburg		
Adema J.	Perweerd	Dijke G.A. van	Schogen		
Breems J.G.H.	Gelsen	Grineven T. van	Sint Michielsgestel		
Brouwers J.	Gemert	Maas J.	Someren		
Graaf F.J. de	Haarlem	Bongers M.	South Mountain		
Bergen M. van	Haren		Ont. Koe 1W9		
Bocx M.M.	Haren		Canada		
Metaklar G.	Heemsiede	Bartels T.J.	St. Odiliënberg		
Ganssen J. van	Heerjansdam	Visser B.	Sundre AB. YOM		
Rosst H.	Heloland	1X0			
Zwart A.	Hilversum		Canada		
Voe D.J.	Hilzen	Aartman Jac.	Ter Aar		
Eikenaar A.	Julianadorp	Eleveld W.	Terneuzen		
Moerdijk P.	Kapelle	Marius A.	Tilburg		
Hortensius A.	Katwijk	Meijs A. v.d.	Tilburg		

VOMI
NEDERLAND
NIEUWE LEDEN
WELKOM

GORDEL VAN SMARAGD

Je bent een parel van mijn hart..... en niet voor even.
 Als een gouden draad loop je door mijn leven.
 INA, met je sawah's die als trappen naar de Hemel reiken.
 Jouw altijd groene natuur, bomen met vruchten die rijpen.
 Jouw ruisende kali's, alhoewel ze woest kunnen tieren,
 op hun weg toch de desa's en kampongs sieren.
 Daar ben ik van gaan houden en wil ze het beste wensen.
 Lief en leed hebben een stempel op ons gedrukt.
 Ons beider volk moest een lot ondergaan.
 Veel is ons aangedaan.
 We hebben het moedig gedragen.
 Niets kan ons nu nog belagen.
 We zien niet om in wrok, indachtig de sawah's
 die ten hemel leiden.
 Laten we die weg volgen, hand in hand en ons verblijden.
 Vol goede moed de toekomst tegemoet.
 INA, ik omhels je als 'k je weer ontmoet!!!

Jos Hutchison,
 Driebergen

**“De toestand in Indonesië;
 Voormalige landgenoten in nood situatie;
 hulp is geboden”**

Er wordt in de pers, de media en in de politiek in Nederland grote aandacht besteed aan de ontwikkelingen in Indonesië. In de berichtgeving en commentaren klinkt grote bezorgdheid en mededogen door ten aanzien van de gevolgen van de crisis voor de daar aanwezige Nederlanders en voor de Indonesische bevolking. De Nederlandse regering en ambassade zetten zich in om hulp te bieden. Maar er is een categorie, die van de voormalige landgenoten, die dreigt te worden vergeten, doch die onze speciale aandacht verdient. Velen van hen hebben de verschrikkingen van de Japanse kampen meegemaakt en ondervinden daarvan nog dagelijks de gevolgen. Zij bleven op advies van de Nederlandse regering en trachten in Indonesië een bestaan op te bouwen. Zij werden daarin gefrustreerd door het regime van Sukarno, maar ook door het Nederlandse Nieuw-Guinea-

beleid. Toen zij (als spijtoptant) naar Nederland wilden komen werd dit bemoeilijkt door de Nederlandse overheid. Anderen bleven omdat ze hun familie niet in de steek wilden laten. Toen Sukarno zijn anti-Nederlandse beleid opvoerde, politieke processen tegen Nederlanders op touw zette (Schmidt en Jungschläger) en uiteindelijk alle Nederlandse ondernemingen nationaliseerde en alle Nederlanders het land uitwees (eind 1957), raakten tal van voormalige landgenoten, die inmiddels het advies van de Nederlandse regeringen hadden opgevolgd en Indoneeser waren geworden, in problemen. Zij werden uit hun banen geduwd, belemmerd een oude-dag-voorziening op te bouwen en uiteindelijk hulpbehoevend. Om deze mensen te helpen werd in 1955 de Stichting Hulp aan Landgenoten in Indonesië (HALIN) opgericht. De Stichting ondersteunt

thans circa 960 van deze voormalige landgenoten. Tot voor kort kregen deze gemiddeld 80.000 Rupiah per maand plus ziektekostenvergoeding. Nu de prijzen van de eerste levensbehoeften, zoals rijst, brood- en bakolie, suiker, medicijnen en openbaar vervoer fors stijgen heeft HALIN de uitkeringen alvast verhoogd tot gemiddeld 100.000 Rupiah per maand.

Maar eigenlijk zou er meer moeten gebeuren. HALIN hoopt daarvoor de middelen te krijgen en doet een beroep op u. Oud-Militairen Indiëgangers, die zich reeds destijds heeft ingezet voor de (voormalige) landgenoten in Indië, de Stichting nu te steunen met giften op giro 308, een legaat of door donateur van de Stichting te worden.
 (Antw.nr. 93213, 2509 WB Den Haag)

HELP HALIN HELPEN; JUUST NU!

OORLOGSGRAVENSTICHTING
BESCHERMVROUWE H.M. DE KONINGIN
ERE-VOORZITTER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN

**Bloemleggingen en graffoto's
(Verre Oosten)**

Door tussenkomst van de Oorlogsgravenstichting is het mogelijk om bij graven van Nederlandse oorlogsslachtoffers in het Verre Oosten bloemen te plaatsen.

In Indonesië werden in 1998 1323 bloemleggingen uitgevoerd en werden namens diverse verenigingen en comités 377 kransen gelegd.
Op verzoek van nabestaanden werden 1033 graffoto's verstrekt.
Op de erevelden in Thailand werden 162 bloemstukjes en 2 kransen geplaatst.

De kosten van een bloemlegging in Indonesië bedragen voor:
Type A: Bloemstukje van orchidee-type Douglas/Vanda, hoog model, prijs zonder foto f 10,-, idem met foto f 12,50. Type B: Andere soorten bloemen niet zijnde orchideeën, prijs zonder foto f 10,-, idem met foto f 12,50. Type C: Bloemstukje van Bangkok orchideeën, laag model, prijs zonder foto f 10,-, idem met foto f 12,50. Type K30: Kranse 30 cm, prijs zonder foto f 15,-, idem met foto f 17,50. Soort bloemen wordt in overleg met de plaatselijke bloemist bepaald. Type K75: Kranse met foto f 50,- inclusief rood-wit-blauw lint, met tekst. Deze kranse is niet bestemd voor een individueel graf, maar voor kranselegging bij een van de monumenten op de erevelden (oranje gladiolen of witte bloemen).

Voor Thailand kunnen uitsluitend eenvoudige bloemstukjes worden besteld. De kosten bedragen f 10,- inclusief een foto.

Bestellingen dienen **uiterlijk 8 weken** voor de gewenste uitvoeringsdatum in ons bezit te zijn.

De eenvoudigste wijze van bestellen is per giro, onder vermelding van: naam overledene, het Ereveld en de gewenste datum.

Voor Hong Kong, Singapore en Ambon gelden aparte voorwaarden waarover desgewenst nadere inlichtingen worden verstrekt.

Kleurenfoto's van Erevelden

Overzichtsfoto's van Erevelden in Europa en het Verre Oosten kunnen per giro of telefonisch worden besteld. De prijs voor een foto in het formaat 18 x 24 cm bedraagt f 15,- inclusief porto.

Wie nadere inlichtingen wenst kan zich richten tot de

OORLOGSGRAVENSTICHTING
Zeestraat 85, 2518 AA 's-Gravenhage
Postbus 85981 - 2508 CR 's-Gravenhage
Telefoon 07 03 63 34 34 - Giro 401.000

**Uniek boekwerk voor Veteranen
Met complete slagorde en verlieslijsten**

Het 'waarom', en 'hoe' en vooral ook het 'waarom zo laat' van de totstandkoming van het Nationaal Indië-monument 1945-1962 in Roermond wordt uit de doeken gedaan in het boekwerk 'PALMAM QUI MERUIT FERAT' (Ere wie ere toekomt!). Aan de inhoud zijn voorts toegevoegd:

*** De complete verlieslijst per onderdeel in twee delen. Een deel betreft de 3082 omgekomen militairen van de destijds uit Nederland naar overzee uitgezonden troepen en een deel betreft de 3087 omgekomen militairen van het K.N.I.L.

*** De slagorde van de Indië-krijgsmacht in twee delen; eveneens van de Nederlandse troepen en van het K.N.I.L.

Samen vijf delen in een luxe full-colour cassette. Een uniek bezit van de nog nooit eerder zo compleet gepubliceerde verlieslijsten en slagorde en bovendien een juweeltje voor de boekenkast. De prijs er voor bedraagt f 29,90 plus f 7,50 voor verpakking- en verzendkosten. Het wordt u toegezonden nadat dit bedrag is overgemaakt naar Postbank-rekening 134174 of Rabo-Roermond-bankrekening 17.41.74.039. Beide rekeningen staan ten name van de Stichting Indië-monument 1945-1962 te Roermond.

Uit de inhoud:

'Militaire Willemaorde voor gen. Spoor was voor heel de krijgsmacht bedoeld'.

Premier Wim Kok over het monument in Roermond:

'Een eerste uiting van erkenning'